

Trøndelag Forskning og Utvikling

Trøndelag R & D Institute

Kompetanseløft 2020 – Trøndelag

Personell og kompetanse i Trønderske helse- og omsorgstjenester

Ida Camilla Løe
Håkon Sivertsen

TFoU-arbeidsnotat 2020:127

Tittel : Kompetanseløft 2020 - Trøndelag.
Personell og kompetanse i Trønderske helse- og omsorgstjenester

Forfatter(e) : Ida Camilla Løe, Håkon Sivertsen

TFoU-rapport : 2020:127

ISSN : 1890-6818

Prosjektnummer : 3054

Oppdragsgiver : Fylkesmannen i Trøndelag

Kontaktperson : Thea Hennie Kveinå

Oppdragets størrelse: 100 000

Prosjektleder : Håkon Sivertsen

Medarbeider(e) : Ida Camilla Løe

Dato : September 2020

Status : Offentlig

Utgiver : Trøndelag Forskning og Utvikling AS
Postboks 2501, 7729 STEINKJER
Telefon 74 13 46 60

FORORD

Dette notatet er utarbeidet med utgangspunkt i nasjonale data i dokumentet *KOMPETANSELØFT 2020 Personell og kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester. Utviklingstrekk og status 2018*.

Vi har på oppdrag fra Fylkesmannen i Trøndelag innhentet tilsvarende tall for Trøndelag fylke. Kontaktperson hos Fylkesmannen har vært Thea Hennie Kveinå. Oppdragets størrelse har vært på kr 100 000.

Håkon Sivertsen
Prosjektleder
Steinkjer, september 2020

INNHold

side

FORORD	i
INNHold	ii
FIGURLISTE	iv
TABELLER	v
1. Innledning	1
1.1 Rapportens oppbygging	1
2. Data/Metode	3
3. Statistikk for Trøndelag	5
3.1 Utviklingstrekk	5
3.1.1 Brukere av omsorgstjenester og bistandsbehov	5
3.1.2 Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester i kommunene	7
3.2 Personellstatistikk	10
3.2.1 Årsverk i kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten	10
3.2.2 Årsverk og sysselsatte	11
3.2.3 Årsverk og sysselsatte i den kommunale helse- og omsorgstjenesten (etter utdanning)	12
3.2.4 Årsverk i omsorgstjenestene	17
3.2.5 Boliger for utviklingshemmede i kommunal helse- og omsorgstjeneste	20
3.2.6 Personell uten helse- eller sosialfaglig utdanning	21
3.3 Servicefunksjoner	22
3.4 Helsestasjons- og skoletjenesten	24
3.4.1 Avtalte årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten	24
3.4.2 Avtalte årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år	25
3.5 Leger	27
3.5.1 Legeårsverk i kommunal helse- og omsorgstjeneste etter funksjon	27
3.5.2 Legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgssektoren, etter avtaleform,	28
3.5.3 Fastlegeavtaler, antall pasienter på fastlegeliste med og uten lege	28
3.6 Fysioterapeuter	30
3.6.1 Fysioterapeutårsverk i den kommunale helse – og omsorgstjenesten	30

3.6.2	Fysioterapeutårsverk etter avtaleform	31
3.7	Årsverk innenfor psykisk helse og rus	32
3.7.1	Årsverk psykisk helsevern og rusarbeid i kommunene	32
3.7.2	Psykologer i den kommunale helse- og omsorgstjenesten,	33
3.8	Stillingsstørrelser i kommunale helse- og omsorgstjenester	34
3.9	Sykefravær	39
3.10	Rekruttering av menn	43
3.11	Sysselsatte over 55 år	45
3.12	Personell med innvandrerbakgrunn	47
3.13	Tilgang på nyutdannet helsepersonell	49
3.13.1	Søkere til utdanning på videregående skolenivå	49
3.13.2	Søkere fordelt på kjønn	50
LITTERATURLISTE		53

FIGURLISTE

Figur	side
<i>Figur 3-1: Eldre over 70 år i Trøndelag, 2020-2050</i>	5
<i>Figur 3-2: Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester, Norge</i>	7
<i>Figur 3-3: Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester, Sør-Trøndelag (2010-2017)</i>	7
<i>Figur 3-4: Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester, Nord-Trøndelag (2010-2017)</i>	8
<i>Figur 3-5: Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester i kommunene, Trøndelag (2018-2019)</i>	8
<i>Figur 3-6: Årsverk i kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten, regionalt</i>	10
<i>Figur 3-7: Årsverk og sysselsatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, nasjonalt</i>	11
<i>Figur 3-8: Årsverk og sysselsatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, Sør-Trøndelag</i>	11
<i>Figur 3-9: Årsverk og sysselsatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, Nord-Trøndelag</i>	12
<i>Figur 3-10: Årsverk og sysselsatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, Trøndelag</i>	12

TABELLER

Tabell	side
<i>Tabell 3-1: Brukere av omsorgstjenester, etter bistandsbehov, 2010-2019. Norge, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Trøndelag (2018-2019)</i>	6
<i>Tabell 3-2: Årsverk og sysselsatte i den kommunale helse- og omsorgssektoren. Norge (2017-2018)</i>	13
<i>Tabell 3-3: Årsverk og sysselsatte med helse- og sosialfaglig utdanning, Sør-Trøndelag, (2010, 2015-2017)</i>	14
<i>Tabell 3-4: Årsverk og sysselsatte med helse- og sosialfaglig utdanning, Nord-Trøndelag (2010, 2015-2017)</i>	15
<i>Tabell 3-5: Årsverk og sysselsatte med helse- og sosialfaglig bakgrunn, Trøndelag (2018-2019)</i>	16
<i>Tabell 3-6: Årsverk i omsorgstjenestene, Norge (2016-2018)</i>	17
<i>Tabell 3-7: Årsverk i omsorgstjenesten, Sør- og Nord Trøndelag (2016-2017)</i>	18
<i>Tabell 3-8: Årsverk i omsorgstjenesten, Trøndelag (2018-2019) Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>	
<i>Tabell 3-9: Sysselsatte etter arbeidssted, Sør- og Nord-Trøndelag (2010, 2015-2019)</i>	20
<i>Tabell 3-10: Årsverk i boliger for utviklingshemmede i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2016-2018)</i>	20
<i>Tabell 3-11: Utdanningsnivå, årsverk og sysselsatte blant ufaglærte i helse- og sosialtjenester, Norge (2018-2019)</i>	22
<i>Tabell 3-12: Utdanningsnivå blant ufaglærte, sysselsatte og årsverk i helse- og sosialtjenester, Trøndelag (2018-2019)</i>	22
<i>Tabell 3-13: Årsverk i servicefunksjoner i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag (2015-2019)</i>	23
<i>Tabell 3-14: Årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	24
<i>Tabell 3-15: Antall årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	26
<i>Tabell 3-16: Legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter funksjon. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	27
<i>Tabell 3-17: Legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, etter avtaleform. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	28
<i>Tabell 3-18: Fastleger og fastlegelister. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	29
<i>Tabell 3-19: Fysioterapeutårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	30
<i>Tabell 3-20: Fysioterapeutårsverk i kommunal helse- og omsorgstjeneste, etter avtaleform. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	31
<i>Tabell 3-21: Årsverk i psykisk helsevern og rus. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	32

<i>Tabell 3-22: Psykologer, avtalte årsverk. Sør – og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2010, 2015-2019)</i>	33
<i>Tabell 3-23: Psykologer, sysselsatte. Sør - og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2010, 2015-2019)</i>	33
<i>Tabell 3-24: Stillingsstørrelse, Norge (2015-2017)</i>	34
<i>Tabell 3-25: Stillingsstørrelse, Sør-Trøndelag (2015-2017)</i>	36
<i>Tabell 3-26: Stillingsstørrelse, Nord-Trøndelag (2015-2017)</i>	37
<i>Tabell 3-27: Stillingsstørrelse, Trøndelag (2018-2019)</i>	38
<i>Tabell 3-28: Sykefravær i den kommunale helse- og omsorgssektoren, Sør- og Nord-Trøndelag (2010, 2012, 2016-2019)</i>	39
<i>Tabell 3-29: Sykefravær i kommunal helse- og omsorgssektor, etter funksjon, Sør-Trøndelag (2016-2017)</i>	40
<i>Tabell 3-30: Sykefravær i kommunal helse- og omsorgssektor, etter funksjon, Nord-Trøndelag (2016-2017)</i>	41
<i>Tabell 3-31: Sykefravær i kommunal helse- og omsorgstjeneste, etter funksjon, Trøndelag (2018-2019)</i>	42
<i>Tabell 3-32: Menn, sysselsatt i helse- og omsorgstjenester, Sør-Trøndelag (2016-2017)</i>	43
<i>Tabell 3-33: Menn, sysselsatt i helse- og omsorgstjenester, Nord-Trøndelag (2016-2017)</i>	43
<i>Tabell 3-34: Menn, sysselsatt i helse- og omsorgstjenester, Trøndelag (2018)</i>	44
<i>Tabell 3-35: Sysselsatte over 55 år med helse- og sosialfaglig utdanning i helse- og sosialtjenester. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	45
<i>Tabell 3-36: Sysselsatte over 55 år i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2016-2018)</i>	46
<i>Tabell 3-37: Sysselsetting blant innvandrere og ikke-bosatte, helserelaterte yrker og pleie- og omsorgsarbeidere, Trøndelag (2017-2019)</i>	47
<i>Tabell 3-38: Sysselsatte i pleie- og omsorgstjenesten, innvandrerbefolkning og ikke-bosatte. Utvalgte yrkesgrupper, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2016-2018)</i>	48
<i>Tabell 3-39: Søkere til Helse og oppvekstfag/helsearbeiderfaget (2012, 2017-2020)</i>	49
<i>Tabell 3-40: Søkere Helse- og oppvekstfag, fordelt på kjønn. Norge 2012-2020</i>	50
<i>Tabell 3-41: Søkere Helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag fordelt på kjønn. Sør- og Nord Trøndelag 2012-2017</i>	51
<i>Tabell 3-42: Søkere til Helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag, fordelt på kjønn. Trøndelag 2018-2020</i>	51
<i>Tabell 3-43: Tilbud i helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag, fordeling av førsteønsker fra søkere (2015-2020)</i>	52
<i>Tabell 3-44: Søkere som har fått godkjent lærekontrakt. Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)</i>	52

1. INNLEDNING

Vi vet at endringer i populasjonen i årene fremover vil medføre utfordringer knyttet til de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Andelen eldre vil øke, samtidig som andelen yngre vil reduseres. Det medfører at omfanget av pleie- og omsorgstjenestene vil øke. I perioden 2007-2017 økte antall mottakere av kommunale helse- og omsorgstjenester med omtrent 18 prosent (Mørk et al. 2018). Det skyldes både et utbygd tjenestetilbud parallelt med økningen i andel eldre, og en sterk økning i antall yngre mottakere (Helse- og omsorgsdepartementet 2013).

For å skape, og sikre, en helhetlig helse- og omsorgstjeneste i tråd med fremtidens behov og utfordringer er personell- og utdanningsfeltet et strategisk viktig område. Det har derfor de senere årene vært mange store nasjonale initiativ rettet mot kommuneutvikling og rekruttering innenfor helse- og omsorgssektoren, bl.a. *Samhandlingsreformen* (St.meld. nr. 47), *Nasjonalt velferdsteknologiprogram*, *Fremtidens primærhelsetjeneste-nærhet og helhet*, *Program for folkehelsearbeid i kommunene* og *Kompetanseløft 2020*.

I løpet av kommune- og fylkessammenslåingen ble antallet kommuner i Norge redusert fra 428 til 356, mens antall fylkeskommuner gikk ned fra 19 til 11. Fylkene Sør- og Nord Trøndelag ble slått sammen til Trøndelag fra 01.01.2018. Etter gjennomføringen av kommunesammenslåingene 01.01.2020 består Trøndelag av totalt 38 kommuner. I areal utgjør Trøndelag Norges tredje største fylket, og femte største i innbyggertall. Trøndelag er et rikt fylke geografisk sett med både fjell, sjø, kyst, bygd og by.

Denne rapporten har med utgangspunkt i Helsedirektoratets årsrapport fra Kompetanseløft 2020 *Personell og kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester. Utviklingstrekk og status 2018*¹, samlet og satt sammen tilsvarende data for Trøndelag.

Rapporten presenterer status innenfor kompetanse- og personellområdet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

1.1 Rapportens oppbygging

Kapittel to beskriver data og metode som er benyttet. I kapittel tre presenteres statistikken. Kapittel tre er inndelt i flere underkapittel som omhandler ulike områder innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

---

¹ Helsedirektoratet (2018) <https://www.ressursportal.no/sites/default/files/2020-04/Kompetansel%C3%B8ft%202020.%20Personell%20og%20kompetanse%20i%20kommunale%20helse-%20og%20omsorgstjenester.%20Utviklingstrekk%20og%20status%202018.pdf>
<https://www.ressursportal.no/rapport-fra-kompetanseloft-2020-arsrapport-2018>

2. DATA/METODE

Datagrunnlaget er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrå sin statistikkbank, Resurssportalen og Utdanningsdirektoratets nettsider. Under hver figur/tabell er det satt inn referanser til hvor tallene er hentet fra og hvilke variabler som er benyttet. Det gjør det enkelt å kunne finne kommunestatistikk hvor det finnes offentlig tilgjengelig.

Datagrunnlaget omhandler de tidligere fylkene Sør- og Nord-Trøndelag og det nåværende fylket Trøndelag.

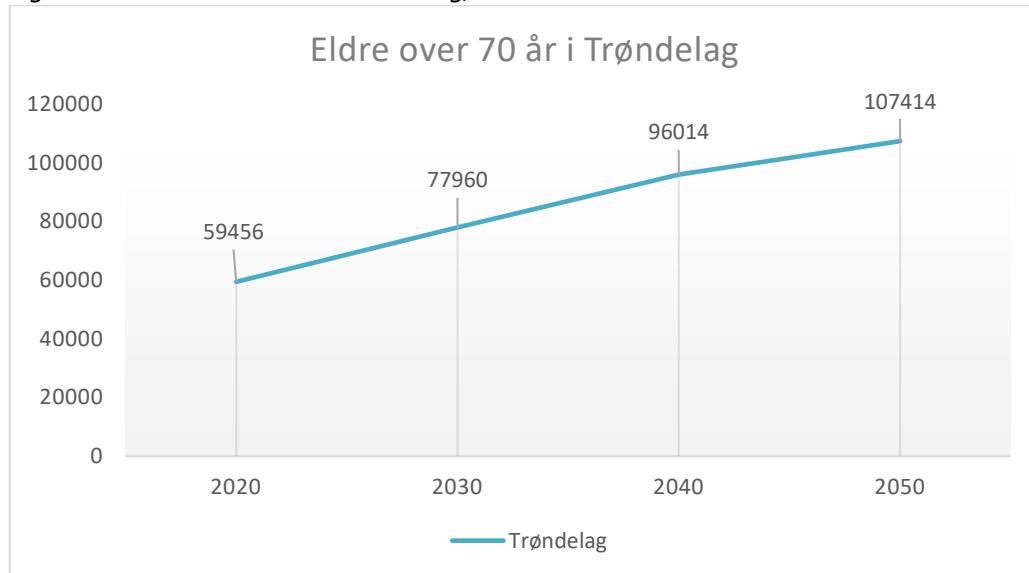
3. STATISTIKK FOR TRØNDELAG

Rapporten presenterer relevant statistikk innenfor helse- og omsorgstjenestene i Trøndelag og de tidligere fylkene Sør- og Nord-Trøndelag.

3.1 Utviklingstrekk

I tiårene fremover vil andelen eldre øke betraktelig i Norge. Endringer i befolkningssammensetning har betydning på flere områder, og en eldre befolkning vil bl.a. gi økte utgifter til pensjoner og helse og omsorg. *Figur 3-1* viser nesten en dobling i antall eldre over 70 år i Trøndelag fram mot 2050.

Figur 3-1: Eldre over 70 år i Trøndelag, 2020-2050

Antall. Kilde SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/12882/>]

3.1.1 Brukere av omsorgstjenester og bistandsbehov

Hvor mye bistand den enkelte mottaker trenger for å utføre aktiviteter i dagliglivet omregnes til et samlet mål på bistandsbehov basert på 20 funksjonsvariabler som måler ulike ressurser og funksjoner (Helsedirektoratet ^a). Funksjonsvariablene er inndelt i fem grupper, *sosial fungering, kognitiv svikt, ivareta egen helse, husholdsfunksjoner og egenomsorg* (ibid). Herunder ligger blant annet sosial deltakelse, hukommelse, mobilitet og atferd. Med bakgrunn i det samlede målet på bistandsbehov deles mottakerne av omsorgstjenestene inn etter behovsnivåene *noe/avgrenset bistandsbehov, middels til stort bistandsbehov og omfattende bistandsbehov*.

Tabell 3-1 viser prosentandel av brukere av omsorgstjenester etter bistandsbehov. Av omsorgstjenester inngår her både praktisk hjelp, hjemmesykepleie, institusjonsopphold og andre tjenester til hjemmeboende.

På landsbasis viser tallene en gradvis økning i bistandsbehov blant mottakerne, særlig i kategoriene *middels til stort-* og *omfattende bistandsbehov*. Den samme tendensen vises for Sør-Trøndelag (2010-2017), mens i Nord-Trøndelag (2010-2017) holder andelen mottakere av omsorgstjenester seg stabil. For årene 2018-2019 har Trøndelag totalt sett en nedgang i antall mottakere på seks prosent, og en økning i andel mottakere i behovsnivåene *middels til stort-* og *omfattende bistandsbehov*. Behovsnivået *noe/avgrenset bistandsbehov* går ned både på landsbasis og for Trøndelag.

Tabell 3-1: Brukere av omsorgstjenester, etter bistandsbehov, 2010-2019. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag og Trøndelag (2018-2019)

Brukere av omsorgstjenester, etter bistandsbehov										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Norge										
Noe/avgrenset bistandsbehov	39	38	38	38	38	37	37	37	36	35
Middels/stort bistandsbehov	31	32	33	33	34	34	34	34	34	34
Omfattende bistandsbehov	22	22	22	23	23	23	23	23	23	24
Uoppgitt bistandsbehov	8	8	7	6	6	6	6	6	7	7
I alt (antall)	265 723	268 778	271 530	271 412	272 357	275 200	278 017	282 302	285 582	278 865
Sør-Trøndelag										
Noe/avgrenset bistandsbehov	41	40	40	40	38	38	37	36	-	-
Middels/stort bistandsbehov	30	32	33	34	35	34	35	35	-	-
Omfattende bistandsbehov	20	20	21	21	22	22	23	23	-	-
Uoppgitt bistandsbehov	8	7	6	5	5	6	6	5	-	-
I alt (antall)	16 656	16 972	17 221	17 337	17 280	17 377	17 076	17 244	-	-
Nord-Trøndelag										
Noe/avgrenset bistandsbehov	38	40	40	39	39	38	38	38	-	-
Middels/stort bistandsbehov	30	30	30	31	31	30	31	30	-	-
Omfattende bistandsbehov	22	21	21	20	21	22	22	22	-	-
Uoppgitt bistandsbehov	10	9	10	9	9	10	10	10	-	-
I alt (antall)	8 799	8 949	8 926	8 922	9 063	9 068	9 109	9 260	-	-
Trøndelag										
Noe/avgrenset bistandsbehov	-	-	-	-	-	-	-	-	36	32
Middels/stort bistandsbehov	-	-	-	-	-	-	-	-	34	35
Omfattende bistandsbehov	-	-	-	-	-	-	-	-	22	24
Uoppgitt bistandsbehov	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
I alt (antall)	-	-	-	-	-	-	-	-	26 394	24 845

Prosent. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/06971/>] (Brukere av omsorgstjenester•Tjenestetype: tjenester i alt•Bistandsbehov: alle variabler)

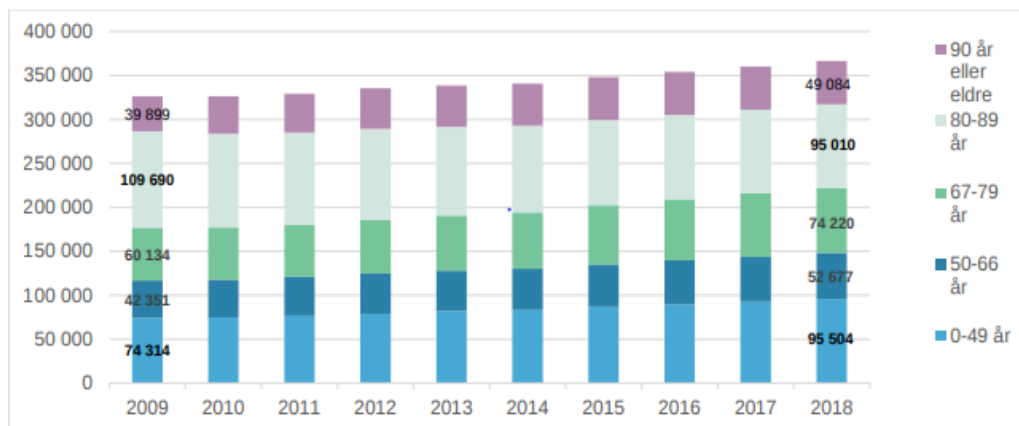

3.1.2 Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester i kommunene

I årene 2009-2016 økte Norges befolkning med åtte prosent. For aldersgruppen 67-79 år var økningen hele 35 prosent, mens befolkningen som er 80 år eller eldre har holdt seg stabil (Mehus 2018).

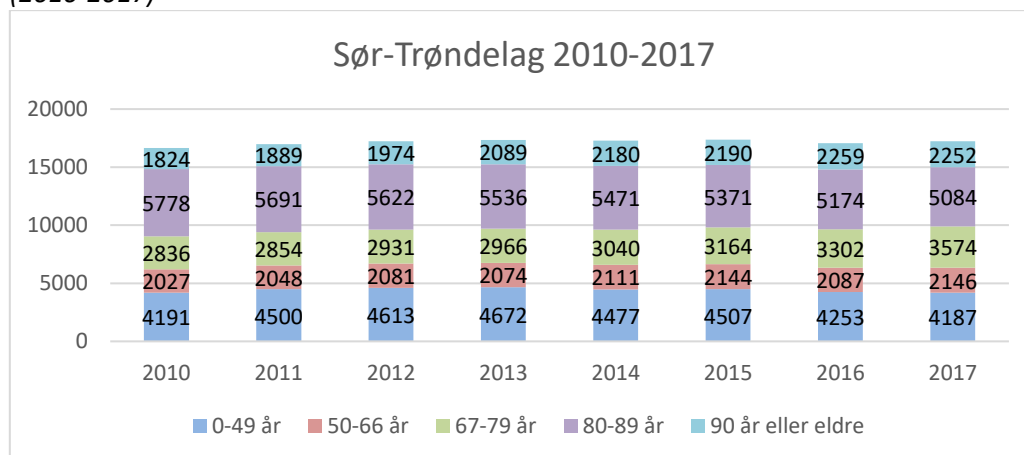
Figur 3-2 illustrerer antall brukere av omsorgstjenester på landsbasis, hvor det har vært en økning fra 2010-2018 på 12 prosent (Helsedirektoratet 2018). Det har vært endringer i alderssammensetning av brukere som mottar helse- og omsorgstjenester, med økning i nesten alle aldersgrupper (Helsedirektoratet 2018). Unntaket er aldersgruppen 80-89 år hvor andelen brukere har gått ned (ibid). Størst endring har det vært i aldersgruppen under 49 år, hvor økningen tilsvarer nesten 28 prosent (ibid).

Figur 3-2: Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester, Norge

Kilde: Helsedirektoratet (2020)

Figur 3-3: Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester, Sør-Trøndelag (2010-2017)

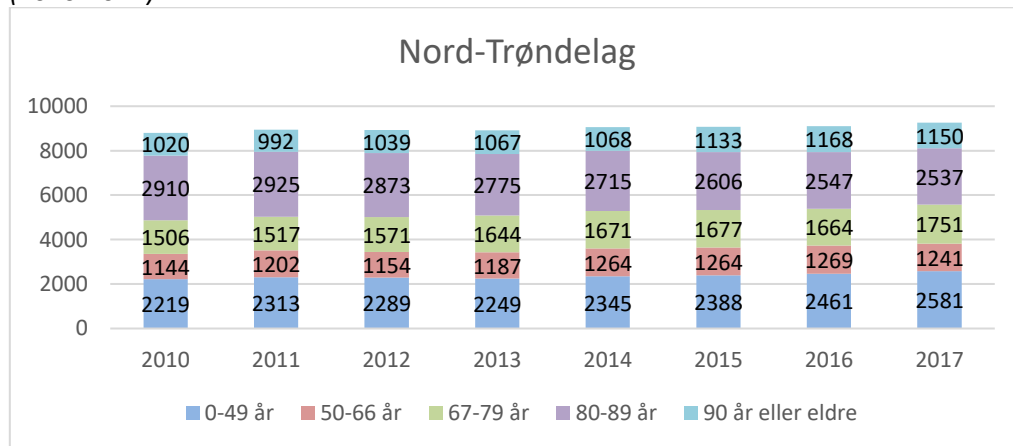

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/06969/>] (Brukere av omsorgstjenester•Alle alderskategorier, ikke uoppgitt alder•Tjenstetype:tjenester i alt)

Figur 3-3 og Tabell 3-4 viser andel brukere av omsorgstjenester i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag fra årene 2010-2017. Tendensen som vises på landsbasis gjenspeiler seg i begge fylkene ved en generell økning i de fleste aldersgruppene, også her med unntak av aldersgruppen 80-89 år.

Sør-Trøndelag har størst økning av mottakere av omsorgstjenester i aldersgruppene 90 år eller eldre og 67-79 år med henholdsvis 23 prosent og 29 prosent. Aldersgruppen 50-66 år har en økning på seks prosent, mens gruppen 0-49 år holder seg stabil. Det er en nedgang på 12 prosent for aldersgruppen 80-89 år. (Figur 3-3)

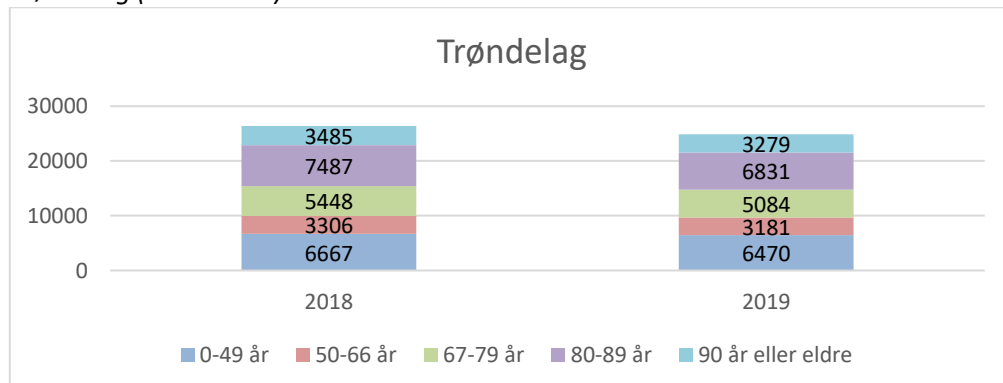
Figur 3-4: Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester, Nord-Trøndelag (2010-2017)

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/06969/>] (Brukere av omsorgstjenester•Alle alderskategorier, ikke uoppgitt alder•Tjenestetype:tjenester i alt)

Nord-Trøndelag har størst økning av andel mottakere i aldersgruppene 67-79 år og 0-49 år med 16 prosent for hver av aldersgruppene. For aldersgruppene 80-89 år og 50-66 år er økningen henholdsvis 13 prosent og åtte prosent. I aldersgruppen 80-89 år er det en nedgang på 13 prosent. (Figur 3-4)

Figur 3-5: Alderssammensetning av mottakere av omsorgstjenester i kommunene, Trøndelag (2018-2019)

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/06969/>] (Brukere av omsorgstjenester•Alle alderskategorier, ikke uoppgitt alder•Tjenestetype:tjenester i alt)

Trøndelag har hatt en nedgang i antall mottakere av omsorgstjenester i alle aldersgrupper fra 2018-2019. Størst har nedgangen vært i aldersgruppen 80-89 år med ni prosent. Deretter følger aldersgruppene 67-79 år med sju prosent, 90 år eller eldre med seks prosent, 50-66 år med fire prosent og 0-49 år med tre prosent. (*Figur 3-5*)

Hvis tallene i hver aldersgruppe fra Sør- og Nord-Trøndelag slås sammen for henholdsvis 2010 og 2017 er tendensen lik som for landet samlet. Størst er økningen i antall mottakere for aldersgruppen 67-79 år med 23 prosent. Videre fordeling mellom aldersgruppene er 90 år eller eldre med 20 prosent, aldersgruppen 80-89 år har en nedgang på 12 prosent, og aldersgruppene 50-66 år og 0-49 år har en økning på henholdsvis sju og seks prosent. På landsbasis har de to yngste aldersgruppene en god del høyere økning sammenlignet med Sør- og Nord-Trøndelag med 24 prosent for aldersgruppen 50-66 år og 29 prosent for aldersgruppen 0-49 år.

3.2 Personellstatistikk

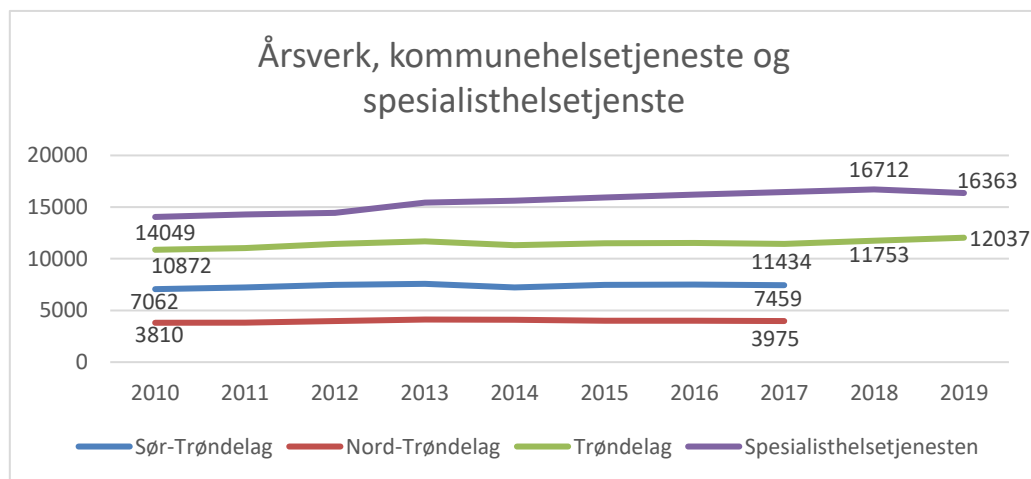
Parallelt med de demografiske endringene i årene fremover, vil også behovet for helsepersonell endre seg. Framskrivningsrapporter fra SSB^{2,3} har beregnet at det i den kommunale helse- og omsorgstjenesten totalt vil være behov for over 70 000 flere årsverk innen år 3035 (Helsedirektoratet 2018).

Avtalte årsverk er summen av antall heltidsjobber (arbeidsforhold) og deltidsjobber omregnet til heltidsjobber.

3.2.1 Årsverk i kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten

SSB tok i 2018 i bruk en ny metode for *årsverksberegning* av personell i kommunale helse- og omsorgstjenester (Helsedirektoratet 2018). Hensikten var mer nøyaktig informasjon. Data om antall sysselsatte ble ikke berørt av databruddet (ibid). Ny beregningsmetode gir noe lavere årsverkstall enn hva som tidligere ble oppgitt, noe som fører til at tall før og etter 2016 har begrenset sammenligningsgrunnlag (ibid). Databruddet er ikke synliggjort i denne rapporten, da hovedfokuset er nyere endringer, men er noe leseren bør være oppmerksom ved sammenligning av eldre og nye tall (ibid).

Figur 3-6: Årsverk i kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten, regionalt

Antall. Sør-Trøndelag (2010-2017), Nord-Trøndelag (2010-2017), Trøndelag (2018-2019). Kilde: SSB
[\[https://www.ssb.no/statbank/table/11924/?rxid=1b160168-7edc-4bf6-9f4c-c0313f732bc3\]](https://www.ssb.no/statbank/table/11924/?rxid=1b160168-7edc-4bf6-9f4c-c0313f732bc3) (Avtalte
 årsverk • Utdanning: omsorgstjenester i alt • Sør-Tr, Nord-Tr, Trøndelag; [\[https://www.ssb.no/statbank/table/09547/\]](https://www.ssb.no/statbank/table/09547/)
 (Antall årsverk inkl. lange fravær • Region: Helseregion Midt-Norge • Tjenesteområde: i alt • Helseutdanning: i alt;
[\[https://www.ssb.no/statbank/table/10134/tableViewLayout1/\]](https://www.ssb.no/statbank/table/10134/tableViewLayout1/) (Årsverk • Sør-Tr, Nord-Tr)

² <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/attachment/385822?ts=16a9632c1f0>

³ <https://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/attachment/396543?ts=16cf6112330>

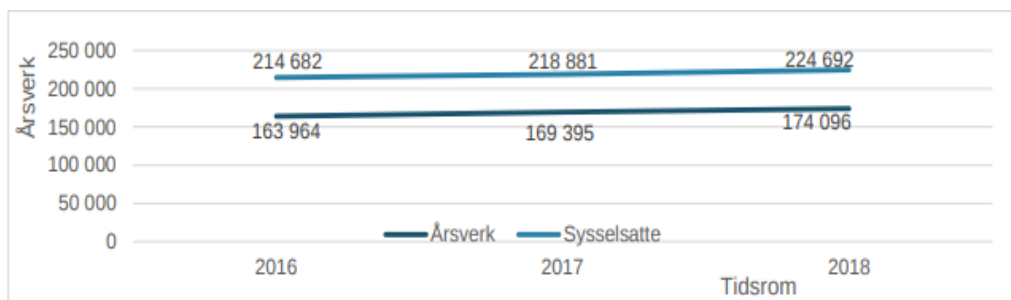
Figur 3-6 illustrerer antall årsverk innen kommunehelsetjenesten for Sør-Trøndelag (2010-2017), Nord-Trøndelag (2010-2017) og Trøndelag (2010-2019). Linjen for Trøndelag viser for 2010-2017 tall for Sør- og Nord-Trøndelag sammenlagt, og tall for Trøndelag i årene 2018 og 2019. Når det gjelder spesialisthelsetjenesten viser denne tall for helseregion Midt-Norge fra 2010-2019.

Fra 2018-2019 har det vært en økning i antall årsverk på to prosent i Trøndelag innen kommunehelsetjenesten, og en nedgang på to prosent i antall årsverk innen spesialisthelsetjenesten.

3.2.2 Årsverk og sysselsatte

Ett årsverk kan fordeles på flere sysselsatte, og som Figur 3-7 fra Helsedirektoratet (2020) viser er det nasjonalt langt flere sysselsatte enn det er antall årsverk innen kommunale helse- og omsorgstjenester. Det indikerer at det er mange ansatte i deltidsstillinger i de kommunale helse- og omsorgstjenestene (Helsedirektoratet 2018).

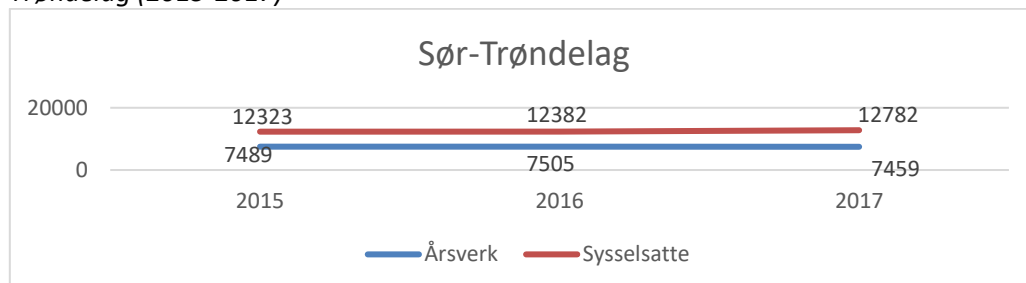
Figur 3-7: Årsverk og sysselsatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, nasjonalt

Kilde: Helsedirektoratet (2020)

I Figur 3-8, Figur 3-9 og Figur 3-10 illustreres antall årsverk og sysselsatte for Sør-Trøndelag (2015-2017), Nord-Trøndelag (2015-2017) og Trøndelag (2018-2019).

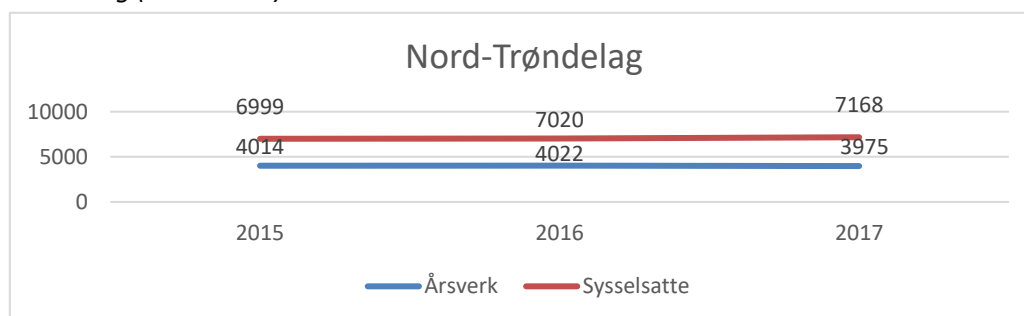
Figur 3-8: Årsverk og sysselsatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, Sør-Trøndelag (2015-2017)

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11917/tableViewLayout1/>] (Sysselsatte, antall) • Funksjon: Helse- og omsorg; [<https://www.ssb.no/statbank/table/11924/?rid=1b160168-7edc-4bf6-9f4c-c0313f732bc3>] (Avtalte årsverk) • Utdanning Omsorgstjenestene i alt)

Fra 2015-2017 viser både Sør- og Nord-Trøndelag en svak økning i antall sysselsatte (hhv. fire og to prosent) samt en svak nedgang i antall årsverk.

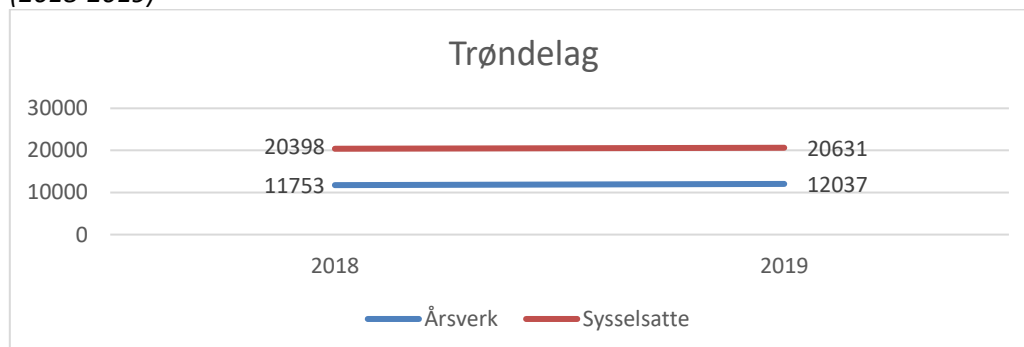
Figur 3-9: Årsverk og sysselsatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, Nord-Trøndelag (2015-2017)

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11917/tableViewLayout1/>] (Sysselsatte,antall●Funksjon:Helse- og omsorg;[<https://www.ssb.no/statbank/table/11924/?rxid=1b160168-7edc-4bf6-9f4c-c0313f732bc3>](Avtalte årsverk●Utdanning Omsorgstjenestene i alt)

For Trøndelag er det en svak økning både i antall årsverk (en prosent) og antall sysselsatte (to prosent) fra 2018 til 2019. Som det fremgår av *Figur 3-10* er det langt flere sysselsatte enn antall årsverk, noe som viser at det er mange ansatte i deltidsstillinger innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene i Trøndelag.

Figur 3-10: Årsverk og sysselsatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, Trøndelag (2018-2019)

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11917/tableViewLayout1/>] (Sysselsatte,antall●Funksjon:Helse- og omsorg;[<https://www.ssb.no/statbank/table/11924/?rxid=1b160168-7edc-4bf6-9f4c-c0313f732bc3>](Avtalte årsverk●Utdanning Omsorgstjenestene i alt)

3.2.3 Årsverk og sysselsatte i den kommunale helse- og omsorgstjenesten (etter utdanning)

Fra rapporten til Helsedirektoratet (2020) viser *Tabell 3-2* at veksten på landsbasis har vært størst både innen antall årsverk og antall sysselsatte for *miljøterapeuter* (14 prosent og 12 prosent) (Helsedirektoratet 2018). Miljøterapeut er en sammensatt stillingskategori og inneholder en rekke høyskole- og universitetsutdannet personell som blant annet sykepleiere, ergoterapeuter, sosionomer og barnehagelærere (ibid).

Tabell 3-2: Årsverk og sysselsatte i den kommunale helse- og omsorgssektoren. Norge (2017-2018)

	Antall sysselsatte			Antall sysselsatte		
	Avtale årsverk			Antall sysselsatte		
	2017	2018	Endring i prosent	2017	2018	Endring i prosent
Administrativt personell	1 956	2 038	4	2 388	2 516	5
Aktivitør	1 165	1 076	-8	1 475	1 379	-7
Sykepleier (bachelor)	27 846	28 391	2	-	-	-
Andre sykepleiere	-	-	-	32 145	32 584	1
Barne- og ungdomsarbeider	1 278	1 357	6	1 643	1 740	6
Barnevernspedagog	974	1 078	11	1 114	1 199	8
Ergoterapeut	2 226	2 341	5	2 412	2 532	5
Geriatrisk sykepleier	1 946	1 981	2	2 145	2 190	2
Helsesekretær	2 598	2 601	0	3 219	3 245	1
Helsesykepleier	2 915	3 030	4	3 242	3 360	4
Hjelpepleier, omsorgsarbeider og helsefagarbeider	48 547	48 779	0	63 617	63 733	0
Jordmor	465	519	12	520	577	11
Miljøterapeut	2 412	2 744	14	2 899	3 246	12
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj. m/annen utd på vg.nivå	14 790	15 288	3	27 356	28 689	5
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj. m/helseutd	951	1 061	12	1 199	1 332	11
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj. m/helseutd på høgsolenivå	2 965	3 290	11	6 287	6 839	9
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj.m/helseutd på vg.nivå	3 781	4 246	12	6 315	6 982	11
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj.u/vg.utd	18 282	18 689	2	32 691	33 308	2
Psykiatrisk sykepleier inkl. psykisk helsearbeid	2 370	2 420	2	2 591	2 649	2
Psykisk miljøarbeid	181	188	4	185	197	6
Servicefunksjoner	3 270	3 301	1	4 483	4 485	0
Sosionom	1 614	1 746	8	1 794	1 949	9
Sykepleier med annen spes.utd/videreutd	3 544	3 719	5	3 906	4 089	5
Uspesifisert, annet	3 823	4 107	7	5 872	6 151	5
Vernepleier	8 710	9 106	5	9 383	9 721	4
Leger	5 823	5 963	2	-	-	-
Fysioterapeuter	4 966	5 039	1	-	-	-

Antall. Kilde: Helsedirektoratet (2020)

Videre viser Tabell 3-2 at også *jordmødre* har hatt en relativ høy vekst med 12 prosent og 11 prosent i henholdsvis årsverk og sysselsetting. *Barnevernspedagoger* har en økning på 11 prosent og åtte prosent for hhv. årsverk og sysselsetting. Kategoriene *pleieassistenter mv.* favner bredt, og ansatte her har ulik utdanningsbakgrunn (ibid). Gjennomsnittlig vekst i årsverk og sysselsetting for kategoriene under *pleieassistenter mv.* har økt med fire prosent fra 2017-2018 (ibid).

Tabell 3-3, Tabell 3-4 og Tabell 3-5 viser en oversikt over avtalte årsverk og antall sysselsatte med helse- og sosialfaglig utdanning innen kommuneforvaltningen for Sør-Trøndelag (2010, 2015-2017), Nord-Trøndelag (2010, 2015-2017) og Trøndelag (2018-2019).

Tabell 3-3: Årsverk og sysselsatte med helse- og sosialfaglig utdanning, Sør-Trøndelag, (2010, 2015-2017)

Årsverk og sysselsatte, Sør-Trøndelag										
	Avtalte årsverk					Antall sysselsatte				
	2010	2015	2016	2017	Endring prosent 2016-2017	2010	2015	2016	2017	Endring prosent 2016-2017
Aktivitør	121	108	99	97	-2	147	134	121	121	0
Annen vgs helseutdanning	72	212	192	219	14	124	379	339	364	7
Apotektekniker	12	13	14	15	7	18	19	19	17	-11
Barne- og ungdomsarbeidere	586	785	852	930	9	663	922	964	1 044	8
Barnevernspedagog	244	334	348	368	6	271	363	375	394	5
Bioingeniør	6	6	5	6	20	9	10	9	10	11
Ergoterapeut	190	234	240	268	12	217	264	266	298	12
Fotterapeut	9	9	10	7	-30	12	15	16	11	-31
Fysioterapeut	126	182	186	200	8	139	207	208	219	5
Helsefagarbeider	17	513	666	802	20	21	770	985	1 139	16
Helsesekretær	93	96	92	91	-1	131	127	125	114	-9
Helsesykepleier og jordmor	180	214	226	244	8	209	252	252	277	10
Hjelpepleier	2 369	1 903	1 795	1 722	-4	3130	2532	2387	2281	-4
Lege m/spesialitet	25	43	43	44	2	16	106	98	101	3
Lege u/ spesialitet	62	81	85	91	7	71	154	155	156	1
Omsorgsarbeider	663	508	459	454	-1	870	658	603	579	-4
Psykolog	35	32	38	36	-5	37	34	39	36	-8
Radiograf	5	7	6	6	0	6	10	9	6	-33
Sosionom	331	421	426	435	2	366	461	465	476	2
Sykepleier	1 381	1 667	1 715	1 822	6	1626	1952	1980	2 070	5
Tannhelsesekretær	13	14	15	16	7	18	18	17	19	12
Vernepleier	491	676	689	736	7	550	760	782	823	5
Øvrig helseutd, høyskole	164	234	237	236	0	289	459	469	461	-2
Øvrig helseutd. universitetsnivå	12	46	52	54	4	26	76	93	94	1
Total	7 206	8 338	8 488	8 894		8 966	10 682	10 776	11 110	

Antall. Tall i parentes viser prosentendring fra 2016-2017. Kilde: SSB.

[<https://www.ssb.no/statbank/table/07944/tableViewLayout1/>] (Statistikkvariabel: sysselsatte, avtalte årsverk) • Fagutdanning: alle (reseptarer, reseptarfarmasøyter, provisorfarmasøyter, tannlege og tannpleier er tatt bort) • alle eldre • Sektor: kommuneforvaltningen)

Kategoriene for fagutdanning som presenteres i Tabell 3-2 fra Helsedirektoratet (2020) er litt ulik kategoriene som inngår i Tabell 3-3, Tabell 3-4 og Tabell 3-5. I sistnevnte tabeller inngår blant annet kategorien annen videregående helseutdanning. Uten at det spesifiseres noen steder antas det at denne omfavner de utdanninger som faller inn under helse- og oppvekstfag som ikke spesifikt er nevnt i tabellen som f.eks. ambulansesfag, hudpleie, portør og fotterapi.

For Sør-Trøndelag (Tabell 3-3) var det fra 2016-2017 størst vekst i avtalte årsverk og antall sysselsatte for helsefagarbeidere med hhv. 20 prosent og 16 prosent. Vekst har det også vært for kategoriene: sykepleiere (seks og fem prosent), vernepleiere (sju og fem prosent), fysioterapeut (åtte og fem prosent) og lege med og uten spesialitet (fem og to prosent). Størst nedgang har det vært for fotterapeut, både i avtalte årsverk

og antall sysselsatte med hhv. 30 prosent og 31 prosent. Også for *psykologer* har det vært en nedgang på fem prosent for avtalte årsverk og åtte prosent i antall sysselsatte.

Tabell 3-4: Årsverk og sysselsatte med helse- og sosialfaglig utdanning, Nord-Trøndelag (2010, 2015-2017)

Årsverk og sysselsatte, Nord-Trøndelag										
	Avtalte årsverk					Antall sysselsatte				
	2010	2015	2016	2017	Endring i prosent 2016-2017	2010	2015	2016	2017	Endring i prosent 2016-2017
Aktivitør	43	43	42	42	0	60	59	57	55	-4
Annen vgs helseutdanning	51	88	83	99	19	82	189	175	202	15
Apotektekniker	6	4	3	-	-	8	6	6	-	-
Barne- og ungdomsarbeidere	156	269	298	346	16	179	311	344	393	14
Barnevernspedagog	73	115	126	128	2	81	129	139	140	1
Bioingeniør	-	2	-	-	-	-	4	-	-	-
Ergoterapeut	22	35	39	38	-3	27	40	44	45	2
Fotterapeut	12	7	9	10	11	15	10	13	14	8
Fysioterapeut	51	64	67	70	4	58	76	82	78	-5
Helsefagarbeider	11	231	309	380	23	15	371	482	569	18
Helsesekretær	62	58	62	65	5	82	83	79	84	6
Helsesykepleier og jordmor	87	103,5	113	111	-2	102	119	127	125	-2
Hjelpepleier	1 280	996	954	911	-5	1 730	1 437	1 382	1 306	-5
Lege m/spesialitet	11	21	23	27	17	9	48	50	48	-4
Lege u/ spesialitet	37	54	54	58	7	41	73	72	80	11
Omsorgsarbeider	268	195	180	175	-3	353	268	248	236	-5
Psykolog	-	6	8	7	-13	-	6	8	7	-13
Radiograf	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Sosionom	89	113,2	108	130	20	96	121	114	140	23
Sykepleier	1 055	1 123	1 142	1 168	2	1 299	1 393	1 387	1 396	1
Tannhelsesekretær	6	6	4	4	0	9	8	6	7	17
Vernepleier	220	296	317	319	1	245	341	364	369	1
Øvrig helseutd, høyskole	70	111	113	121	7	112	215	221	229	4
Øvrig helseutd. universitetsnivå	2	9	6	9	50	3	14	10	12	20
Total	3 611	3 950	4 061	4 216		4 609	5 321	5 410	5 535	

Antall. Parentes viser prosentendring fra 2016-2017. Kilde: SSB.

[<https://www.ssb.no/statbank/table/07944/tableViewLayout1/>] (Statistikkvariabel: sysselsatte, avtalte årsverk) • Fagutdanning: alle (reseptarer, reseptarfarmasøyter, provisorfarmasøyter, tannlege og tannpleier er tatt bort) • alle aldre • Sektor: kommuneforvaltningen)

I Nord-Trøndelag (Tabell 3-4) var det fra 2016-2017 størst vekst i avtale årsverk og antall sysselsatte for *helsefagarbeidere* (hhv. 23 og 18 prosent) og *sosionomer* (hhv. 20 og 23 prosent). Vekst har det også vært for følgende kategorier i hhv. årsverk og sysselsatte: *barne- og ungdomsarbeidere* (16 og 14 prosent), *tannhelsesekretærer* (åtte og 17 prosent) og *lege med og uten spesialitet* (10 og fem prosent). I motsetning til Sør-Trøndelag har Nord-Trøndelag i samme periode hatt en vekst i avtalte årsverk og antall sysselsatte for kategorien *fotterapeut* (hhv. fire og åtte prosent).

Tabell 3-5: Årsverk og sysselsatte med helse- og sosialfaglig bakgrunn, Trøndelag (2018-2019)

Årsverk og sysselsatte, Trøndelag						
	Avtalte årsverk		Endring i prosent	Antall sysselsatte		Endring i prosent
	2018	2019		2018	2019	
Aktivitør	133	129	-3	171	166	-3
Annen vgs helseutdanning	367	425	16	635	690	9
Apotektekniker	20	21	5	26	24	-8
Barne- og ungdomsarbeidere	1 371	1476	8	1 523	1 654	9
Barnevernspedagog	526	548	4	555	588	6
Bioingeniør	7	6	-14	11	11	0
Ergoterapeut	314	337	7	353	375	6
Fotterapeut	20	21	5	28	32	14
Fysioterapeut	304	320	5	335	347	4
Helsefagarbeider	1 343	1 540	15	1 892	2 097	11
Helsesekretær	159	163	3	204	218	7
Helsesykepleier og jordmor	376	403	7	420	447	6
Hjelpepleier	2 513	2 424	-4	3 420	3 260	-5
Lege m/spesialitet	77	82	6	163	153	-6
Lege u/ spesialitet	155	179	15	236	235	0
Omsorgsarbeider	604	579	-4	780	733	-6
Psykolog	46	52	13	46	55	20
Radiograf	8	6	-25	11	11	0
Sosionom	615	631	3	651	676	4
Sykepleier	3 048	3 087	1	3 523	3 516	0
Tannhelsesekretær	20	17	-15	24	26	8
Vernepleier	1 117	1 127	1	1 239	1 251	1
Øvrig helseutd, høyskole	364	375	3	676	696	3
Øvrig helseutd. universitetsnivå	74	77	4	115	128	11
Totalt	13 168	14 030	7	17 037	17 389	2

Antall. Parentes viser prosentendring fra 2016-2017. Kilde: SSB.

[<https://www.ssb.no/statbank/table/07944/tableViewLayout1/>] (Statistikkvariabel: sysselsatte, avtalte årsverk) Fagutdanning: alle (reseptarer, reseptarfarmasøyter, provisorfarmasøyter, tannlege og tannpleier er tatt bort) • alle andre • Sektor: kommuneforvaltningen)

Tabell 3-5 viser avtalte årsverk og antall sysselsatte for Trøndelag i perioden 2018-2019. Helsefagarbeidere fortsetter å ha en kraftig vekst med hhv. 15 og 11 prosent for årsverk og sysselsatte. Lege med og uten spesialitet viser en vekst i avtalte årsverk på 13 prosent og en nedgang i antall sysselsatte på tre prosent. Psykologer hadde en nedgang i både årsverk og sysselsatte i Sør- og Nord-Trøndelag for årene 2016-2017, men har en vekst i Trøndelag på hhv. 14 og 20 prosent.

Både Tabell 3-3, Tabell 3-4 og Tabell 3-5 viser en kraftig økning i antall årsverk og sysselsatte for helsefagarbeidere, samt en reduksjon for hjelpepleiere og omsorgsarbeidere. Denne veksten for helsearbeidere antas å henge sammen med endringen i utdanningsløpet fra 2006 hvor de tidligere utdanningene, og dermed også

yrkestitlene hjelpepleier og omsorgsarbeider, ble slått sammen til helsefagarbeiderutdanning/helsefagarbeider.

3.2.4 Årsverk i omsorgstjenestene

Omsorgstjenester i kommunene blir gruppert som hjemmebaserte tjenester og institusjon (Helsedirektoratet 2018). Hjemmebaserte tjenester innebærer oppsøkende helse- og omsorgstjenester i innbyggernes hjem, kommunale boliger eller der personell møter brukeren på avtalt sted (ibid). Institusjoner hører til tjenester blant annet i sykehjem, døgnbemannede boliger til ulike grupper av brukere med omfattende behov for tjenester (ibid).

Tabell 3-6: Årsverk i omsorgstjenestene, Norge (2016-2018)

Årsverk i omsorgstjenesten, Norge (2016-2018)				
	2016	2017	2018	Endring 2017- 2018, prosent
Administrativt personell	1 245	1 128	1 189	5
Aktivitør	1 197	1 165	1 076	-8
Andre sykepleiere (uten videreutdanning)	23 016	23 877	24 094	1
Barne- og ungdomsarbeider	1 146	1 278	1 357	6
Barnevernspedagog	954	974	1 078	11
Ergoterapeut	1 067	1 162	1 202	3
Geriatrisk sykepleier	1 864	1 946	1 981	2
Hjelpepleier, omsorgsarbeider og helsefagarbeider	46 350	47 419	47 587	0
Miljøterapeut	1 477	1 602	1 824	14
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj. m/annen utd på vg.nivå	12 639	13 434	13 787	3
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj. m/helseutd på høgsolenivå	2 759	2 965	3 290	11
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj.m/helseutd på vg.nivå	3 545	3 781	4 246	12
Pleieass. hjemmehj. brukerrettet tj.u/vg.utd	18 232	18 282	18 689	2
Psykiatrisk sykepleier inkl. psykisk helsearbeid	1 489	1 539	1 564	2
Servicefunksjoner	2 887	2 868	2 880	0
Sosionom	1 458	1 614	1 746	8
Sykepleier med annen spes.utd/videreutd	3 339	3 544	3 719	5
Uspesifisert, annet	2 650	2 672	2 871	7
Vernepleier	7 874	8 202	8 575	5
Totalt	135 189	139 450	142 754	2

Kilde: Helsedirektoratet (2020)

Tabell 3-6 viser at den totale veksten i omsorgstjenesten nasjonalt fra 2017 til 2018 er på to prosent, og at den største veksten er blant *miljøterapeuter* (14 prosent), *pleieassistenter med helseutdanning på videregående nivå* (12 prosent) og *pleieassistenter med helseutdanning på høgsolenivå* (11 prosent) (Helsedirektoratet

2018). Den laveste veksten har vært for kategorien *andre sykepleiere* (en prosent) (ibid).

Tabell 3-7: Årsverk i omsorgstjenesten, Sør- og Nord Trøndelag (2016-2017)

Årsverk i omsorgstjenesten, Sør- og Nord Trøndelag (2016-2017)				
	Sør-Trøndelag		Nord-Trøndelag	
	2016	2017	2016	2017
Administrativt personell	131	49 (-63)	27	19 (-30)
Aktivitør	86	85 (-1)	31	31 (0)
Annet omsorgspersonell med helseutdanning	332	341 (3)	167	185 (11)
Barne- og ungdomsarbeider	59	70 (19)	41	47 (15)
Barnevernspedagog	43	38 (-12)	18	20 (11)
Ergoterapeut	116	132 (14)	17	19 (12)
Geriatrisk sykepleier	65	79 (22)	75	81 (8)
Helsefagarbeider	671	809 (21)	304	376 (24)
Hjelpepleier	1 668	1 596 (-4)	906	866 (-4)
Miljøterapeut og pedagog	130	131 (1)	89	90 (1)
Omsorgsarbeider	394	384 (-3)	143	135 (-6)
Pleiemedhj/ass, hjemmehj/prakt bist eller annen brukerrettet tj.	1 132	1 259 (11)	666	684 (3)
Psykiatrisk sykepleier	65	64 (-2)	60	62 (3)
Servicefunksjon	219	210 (-4)	103	104 (1)
Sosionom	67	70 (4)	13	16 (23)
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning	1 240	1 285 (4)	793	822 (4)
Sykepleiere med spes./vd. utd.	162	167 (3)	114	110 (-4)
Uspesifisert, annet	62	70 (13)	20	20 (0)
Vernepleier	588	622 (6)	275	287 (4)
Totalt	7 229	7 459 (3)	3 861	3 975 (3)

Antall. Parentes viser prosentendring fra 2016-2017. Kilde: SSB <https://www.ssb.no/statbank/table/11924> (Avtalte årsverk) • Utdanning: alle (unntatt omsorgstjenester i alt)

Tabell 3-7 viser at den totale veksten for Sør- og Nord-Trøndelag var lik fra 2017 til 2018 med tre prosent for hvert av fylkene. I Sør-Trøndelag var den største veksten blant *geriatriske sykepleiere* (22 prosent) og for *helsefagarbeidere*, *barne- og ungdomsarbeidere* og *pleiemedhjelpere/assistenter* med henholdsvis 21 prosent, 17 prosent og 11 prosent.

I Nord-Trøndelag var den største veksten fra 2017-2018 for *helsefagarbeidere* (23 prosent), og videre: *sosionomer* (22 prosent), *barne- og ungdomsarbeidere* (16 prosent), *ergoterapeuter* (14 prosent) og *barnevernspedagoger* (13 prosent).

For begge fylkene var den laveste veksten for *miljøterapeuter og pedagoger* med en prosent. Både Sør- og Nord-Trøndelag viser en nedgang i årsverk for *administrativt personell*.

Tabell 3-8: Årsverk i omsorgstjenesten, Trøndelag (2018-2019)

Årsverk i omsorgstjenesten. Trøndelag (2018-2019)			
	2018	2019	Endring 2018-2019 i prosent
Administrativt personell	67	62	-7
Aktivitør	111	97	-13
Annet omsorgspersonell med helseutdanning	584	651	11
Barne- og ungdomsarbeider	127	138	9
Barnevernspedagog	62	70	13
Ergoterapeut	143	151	6
Geriatrisk sykepleier	158	150	-5
Helsefagarbeider	1 347	1 542	14
Hjelpepleier	2 344	2 268	-3
Miljøterapeut og pedagog	281	282	0
Omsorgsarbeider	489	468	-4
Pleiemedhj/ass, hjemmehj/prakt bist eller annen brukerrettet tj.	2 009	2 080	4
Psykiatrisk sykepleier	130	127	-2
Servicefunksjon	331	340	3
Sosionom	93	106	14
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning	2 123	2 166	2
Sykepleiere med spes./vd. utd.	301	303	1
Uspesifisert, annet	102	78	-24
Vernepleier	950	959	1
Totalt	11 753	12037	2

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11924>] (Avtalte årsverk • Utdanning: alle)

Feil! Fant ikke referansekilden. viser at den totale veksten i Trøndelag fra 2018 til 2019 var på to prosent, og at den største veksten er blant *helsefagarbeidere* (14 prosent) og *sosionomer* (14 prosent). Størst nedgang har det vært blant *aktivitører* (13 prosent). Også Trøndelag har en nedgang i antall årsverk for *administrativt personell*.

Tabell 3-9 representerer antall sysselsatte fordelt på arbeidssted. For *Hjemmesykepleie* viser tabellen at det har vært en økning i antall sysselsatte både i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag fra 2010 og fram til 2017. For Sør-Trøndelag sin del var økningen på 79 prosent, mens i Nord-Trøndelag var økningen på 132 prosent. Etter fylkessammenslåingen viser tallene en svak nedgang for Trøndelag på to prosent.

Også innenfor døgnbemannede *bofellesskap for eldre og funksjonshemmede* er det en økning i sysselsatte. Sør-Trøndelag viser til en økning på 309 prosent og Nord-Trøndelag en økning på 67 prosent, før fylkessammenslåingen. Fra 2018-2019 har Trøndelag en økning på tre prosent (Tabell 3-9).

Næringen med størst nedgang i antall sysselsatte fra 2010-2017 har vært *hjemmehjelp*, dette gjelder for både Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag med en nedgang på henholdsvis 30 prosent og 48 prosent. For Trøndelag fortsetter nedgangen med to prosent fra 2018-2019 (Tabell 3-9).

Tabell 3-9: Sysselsatte etter arbeidssted, Sør- og Nord-Trøndelag (2010, 2015-2019)

Sysselsatte etter arbeidssted, Sør- og Nord-Trøndelag og Trøndelag							Endring i prosent 2018-2019
	2010	2015	2016	2017	2018	2019	
Hjemmesykepleie							
Sør-Trøndelag	361	452	457	645	-	-	
Nord-Trøndelag	362	904	912	840	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	1 653	1 622	-2
Somatiske sykehjem							
Sør-Trøndelag	4 324	4 655	4 551	4 691	-	-	
Nord-Trøndelag	2 092	2 227	2 208	2 102	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	6 682	6 775	1
Alminnelig somatiske sykehus							
Sør-Trøndelag	6 242	6 030	6 360	6 455	-	-	
Nord-Trøndelag	1 769	2 008	2 011	2 014	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	8 700	9 014	4
Bofellesskap, eldre og funksjonshemmede, døgnbemannet							
Sør-Trøndelag	440	1 750	1 644	1 799	-	-	
Nord-Trøndelag	720	1 066	1 120	1 201	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	3 087	3 178	3
Allmenn legetjeneste							
Sør-Trøndelag	767	757	770	787	-	-	
Nord-Trøndelag	365	315	326	308	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	1 108	1 097	-1
Fysioterapitjeneste							
Sør-Trøndelag	413	426	448	477	-	-	
Nord-Trøndelag	138	179	195	223	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	700	721	3
Helsestasjons- og skolehelsetjeneste							
Sør-Trøndelag	225	223	306	316	-	-	
Nord-Trøndelag	159	168	188	186	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	553	545	-1
Rehabilitering- og opptreningsinstitusjoner							
Sør-Trøndelag	497	577	547	457	-	-	
Nord-Trøndelag	267	302	308	310	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	756	793	5
Hjemmehjelp							
Sør-Trøndelag	3 220	2 425	2 397	2 244	-	-	
Nord-Trøndelag	1 421	803	735	742	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	3 100	3 026	-2

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11606/>] (Sysselsatte etter arbeidssted • Alder: 15-74 år • Næring, 5-siffrnivå: Hjemmesykepleie; somatiske sykehjem; alminnelig somatiske sykehus; bofellesskap, eldre og funksjonshemmede, døgnbemannet; helsestasjons- og skoletjeneste; rehabilitering- og opptreningsinstitusjoner; hjemmehjelp)

3.2.5 Boliger for utviklingshemmede i kommunal helse- og omsorgstjeneste

Som det fremgår av Tabell 3-10 er det flest årsverk for ansatte i kategorien *hjelpepleier, omsorgsarbeider og helsefagarbeider* i boliger for utviklingshemmede.

Tabell 3-10: Årsverk i boliger for utviklingshemmede i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2016-2018)

Årsverk i boliger for utviklingshemmede i den kommunale helse- og omsorgstjenesten			
	2016	2017	2018
Annen helseutdanning vgs. nivå			
Sør-Trøndelag	15,8	15,2	-
Nord-Trøndelag	11,4	10,5	-
Trøndelag	-	-	19,6
Ergoterapeut			
Sør-Trøndelag	6,8	6,9	-
Nord-Trøndelag	-	-	-
Trøndelag	-	-	7
Hjelpepleier, omsorgsarbeider og helsefagarbeider			
Sør-Trøndelag	216,5	223,4	-
Nord-Trøndelag	178,2	168,8	-
Trøndelag	-	-	361,2
Pleieass., hjemmehj., brukerrettet tj. med helseutdanning på vgs- eller høyskolenivå			
Sør-Trøndelag	22	21,2	-
Nord-Trøndelag	24,8	25,9	-
Trøndelag	-	-	49,2
Sosionom og barnevernspedagog			
Sør-Trøndelag	13,2	16	-
Nord-Trøndelag	2,9	7,1	-
Trøndelag	-	-	22,1
Vernepleier			
Sør-Trøndelag	77,6	84,6	-
Nord-Trøndelag	63,2	78,7	-
Trøndelag	-	-	156,1
Miljøterapeut			
Sør-Trøndelag	3	-	-
Nord-Trøndelag	2,4	4	-
Trøndelag	-	-	7
Sykepleier m/videreutdanning			
Sør-Trøndelag	6,8	8,4	-
Nord-Trøndelag	13,1	9,9	-
Trøndelag	-	-	20,9
Sykepleier u/videreutdanning			
Sør-Trøndelag	13,1	11,3	-
Nord-Trøndelag	24,8	16,3	-
Trøndelag	-	-	30,7
Servicefunksjoner			
Sør-Trøndelag	-	-	-
Nord-Trøndelag	-	5	-
Trøndelag		-	4,7
Administrativt personell			
Sør-Trøndelag	-	-	-
Nord-Trøndelag	4,1	3	-
Trøndelag	-	-	1,2

Antall. Kilde: Ressursportalen [<https://www.ressursportal.no/sysselsatte-og-arsverk-i-boliger-utviklingshemmede-i-den-kommunale-helse-og-omsorgssektoren>]

3.2.6 Personell uten helse- eller sosialfaglig utdanning

En indikator på kvaliteten for de kommunale helse- og omsorgstjenestene er andelen årsverk som utføres av ansatte med helse- og sosialfaglig utdanning (Helsedirektoratet 2018). I 2018 var andelen årsverk i brukerrettet tjeneste som ble utført av personell uten helse- eller sosialfaglig bakgrunn på landsbasis 25,5 prosent (ibid). Andelen uten

fagutdanning har vært stabil og på samme høye nivå over flere år, tross flere satsninger og handlingsplaner for personell og kompetanse (ibid).

Tabell 3-11: Utdanningsnivå, årsverk og sysselsatte blant ufaglærte i helse- og sosialtjenester, Norge (2018-2019)

Hele landet						
	Årsverk			Sysselsatte		
	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Ungdoms- og videregående skole nivå	48 593	48 319	-1	75 109	73 810	-2
Universitets- og høghskolenivå	17 335	17 085	-1	22 135	21 645	-2
Uoppgett	3 998	4 029	1	5 899	5 839	-1
Ikke helse- og sosialfaglig utdanning, i alt	69 926	69 432	-1	103 143	101 294	-2

Antall. Kilde:SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/07940/>] (Sysselsatte, avtalte årsverk•Utdanningsnivå: ikke helse- og sosialfaglig utdanning (alle variabler)•alle aldre•Næring: helsetjenester inkl. pleie og omsorgstjenester i institusjon)

Tabell 3-11 og Tabell 3-12 viser antall årsverk og sysselsatte i helse- sosialtjenestene utført av personell uten helse- eller sosialfaglig utdanning. Tabellene viser at det er en stor andel flere sysselsatte enn det er årsverk, og indikerer dermed at mange er ansatt i deltidsstillinger. Nasjonalt ser vi at det har vært en nedgang i både antall årsverk og sysselsatte blant ufaglærte, mens det i Trøndelag har vært en økning innenfor alle utdanningsnivåene.

Tabell 3-12: Utdanningsnivå blant ufaglærte, sysselsatte og årsverk i helse- og sosialtjenester, Trøndelag (2018-2019)

Trøndelag						
	Årsverk			Sysselsatte		
	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Ungdoms- og videregående skole nivå	3 808	3 869	2	6049	6109	1
Universitets- og høghskolenivå	1 441	1 456	1	1844	1837	0
Uoppgett	178	204	15	281	308	10
Ikke helse- og sosialfaglig utdanning, i alt	5 427	5 529	2	8174	8254	1

Antall. Kilde:SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/07940/>] (Sysselsatte, avtalte årsverk•Utdanningsnivå: ikke helse- og sosialfaglig utdanning (alle variabler)•alle aldre•Næring: helsetjenester inkl. pleie og omsorgstjenester i institusjon)

3.3 Servicefunksjoner

Renholdere, kokker, vaktmestere og kjøkkenassistenter er de største yrkesgruppene innenfor servicepersonell (Helsedirektoratet 2018). Tallene i Tabell 3-13 viser at antall

årsverk innen servicefunksjoner i kommunal helse- og omsorgstjeneste har holdt seg nokså stabile i perioden 2015-2019, både nasjonalt og for Trøndelagsregionen.

Tabell 3-13: Årsverk i servicefunksjoner i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag (2015-2019)

Årsverk, servicefunksjoner				
	Norge	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Trøndelag
2015	3 914	210	108	-
2016	3 976	219	103	-
2017	3 980	210	104	-
2018	4 013	-	-	331
2019	4 025	-	-	340

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11924>] (Avtalte årsverk • Utdanning: servicefunksjon)

3.4 Helsestasjons- og skoletjenesten

Helsestasjon- og skoletjenesten er et gratis tilbud til alle barn og unge (0-20 år), samt gravide. Tjenesten består av helsestasjon for barn, skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom og svangerskapskontroller (Helsenorge). Bemanningen ved de ulike tjenestene består av hovedsakelig av jordmødre, helsesykepleiere, leger, fysioterapeuter og psykologer (ibid).

3.4.1 Avtalte årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten

Tabell 3-14: Årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten Norge, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Trøndelag 2015-2017						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Lege						
Norge	210	214	218	220	221	0
Sør-Trøndelag	11	12	13	-	-	-
Nord-Trøndelag	6	6	7	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	19	22	16
Fysioterapeut						
Norge	202	229	249	259	274	6
Sør-Trøndelag	12	13	15	-	-	-
Nord-Trøndelag	5	3	6	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	24	21	-13
Jordmor						
Norge	321	358	401	463	511	10
Sør-Trøndelag	23	29	29	-	-	-
Nord-Trøndelag	4	5	6	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	43	39	-9
Helsesykepleier						
Norge	2 452	2 565	2 690	2 842	2 965	4
Sør-Trøndelag	101	151	158	-	-	-
Nord-Trøndelag	80	88	84	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	265	282	6
Andre sykepleiere						
Norge	499	662	748	845	910	8
Sør-Trøndelag	30	34	46	-	-	-
Nord-Trøndelag	13	20	22	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	69	67	-3
Annen helsefaglig utdanning						
Norge	452	517	543	619	631	2
Sør-Trøndelag	16	20	24	-	-	-
Nord-Trøndelag	16	17	18	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	54	42	-22
Uten helsefaglig utdanning						
Norge	325	330	331	358	349	-3
Sør-Trøndelag	10	17	16	-	-	-
Nord-Trøndelag	8	9	8	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	25	25	0

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11994>] (Avtalte årsverk • Utdanning: alle variabler)

Med unntak av gruppen *uten helsefaglig utdanning* viser *Tabell 3-14* vekst i alle grupper hos helsestasjons- og skoletjenesten nasjonalt. Den største veksten på landsbasis var hos *jordmødre* (10 prosent), mens det for Trøndelag har vært en nedgang i gruppen i samme periode. Trøndelag har også en nedgang i gruppene *fysioterapeuter*, *andre sykepleiere* og *annen helsefaglig utdanning*, som alle på landsbasis har en økning i antall årsverk.

Den største økningen nasjonalt har vært for gruppene *jordmødre* (10 prosent), og *fysioterapeuter* og *helsesykepleiere* med henholdsvis seks prosent og fire prosent. Tilsvarende har Trøndelag i samme periode hatt en nedgang for gruppene *jordmødre* (ni prosent) og *fysioterapeuter* (13 prosent). *Helsesykepleiere* har i Trøndelag hatt en økning på seks prosent.

3.4.2   Avtalte årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år

Feil! Fant ikke referansekilden. viser antall årsverk i helsestasjon- og skoletjenesten per 10 000 innbyggere under 20 år, fordelt på yrkesgruppene som utgjør grunnbemanningen. Nasjonalt har antall årsverk holdt seg stabil eller hatt en økning i perioden 2018-2019.

Trøndelag har hatt en nedgang i avtalte årsverk i kategoriene *jordmødre* og *annen helsefaglig utdanning*, og en økning i kategorien *helsesykepleier*.

Tabell 3-15: Antall årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Antall årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år. Norge, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Trøndelag 2015-2017						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Lege						
Norge	2	2	2	2	2	0
Sør-Trøndelag	1	2	2	-	-	-
Nord-Trøndelag	2	2	2	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	2	2	0
Fysioterapeut						
Norge	2	2	2	2	2	0
Sør-Trøndelag	2	2	2	-	-	-
Nord-Trøndelag	1	1	2	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	2	2	0
Jordmor						
Norge	2	3	3	4	4	0
Sør-Trøndelag	3	4	4	-	-	-
Nord-Trøndelag	1	2	2	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	4	3	- 25
Helsesykepleier						
Norge	19	19	20	22	23	5
Sør-Trøndelag	13	19	20	-	-	-
Nord-Trøndelag	22	25	24	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	23	25	9
Andre sykepleiere						
Norge	4	5	6	6	7	17
Sør-Trøndelag	4	4	6	-	-	-
Nord-Trøndelag	4	6	6	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	6	6	0
Annen helsefaglig utdanning						
Norge	3	4	4	5	5	0
Sør-Trøndelag	2	3	3	-	-	-
Nord-Trøndelag	4	5	5	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	5	4	- 20
Uten helsefaglig utdanning						
Norge	2	3	3	3	3	0
Sør-Trøndelag	1	2	2	-	-	-
Nord-Trøndelag	2	2	2	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	2	2	0

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11994>] (Avtalte årsverk i helsestasjons- og skoletjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år • Utdanning: alle variabler)

3.5 Leger

I dette kapitlet presenteres tall for legeårsverk i kommunal helse- og omsorgssektor og tall for fastleger.

3.5.1 Legeårsverk i kommunal helse- og omsorgstjeneste etter funksjon

Generelt har det vært en jevn økning i legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgssektoren fra 2015 til 2019. *Tabell 3-16* viser at det nasjonalt har vært en nedgang i kategoriene *tilbud om øyeblikkelig hjelp i kommunene og helse- og omsorgstjeneste i institusjon*. I 2019 var det totalt 6 094 legeårsverk i hele landet mot 506 i Trøndelag. Den største gruppen for legeårsverk er kategorien *diagnose, behandling, re-/habilitering*. (*Tabell 3-16*).

Tabell 3-16: Legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter funksjon. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter funksjon. Norge, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag 2015-2017						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Administrasjon						
Norge	97	115	119	132	144	9
Sør-Trøndelag	4	6	6	-	-	
Nord-Trøndelag	2	2	3	-	-	
Trøndelag	-	-	-	9	10	11
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste						
Norge	210	214	218	220	221	0
Sør-Trøndelag	11	12	13	-	-	
Nord-Trøndelag	6	6	7			
Trøndelag	-	-	-	19	22	16
Annet forebyggende helsearbeid						
Norge	151	140	143	133	136	2
Sør-Trøndelag	9	8	8	-	-	-
Nord-Trøndelag	5	5	5	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	13	13	0
Diagnose, behandling, re-/habilitering						
Norge	4429	4526	4647	4779	4905	3
Sør-Trøndelag	246	249	252	-	-	-
Nord-Trøndelag	118	124	128	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	392	406	4
Helse- og omsorgstjeneste i institusjon						
Norge	570	590	576	580	574	-1
Sør-Trøndelag	30	30	33	-	-	-
Nord-Trøndelag	11	12	13	-	-	-
Trøndelag	-	-		44	47	7
Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene						
Norge			120	119	114	-4
Sør-Trøndelag	-	-	5	-	-	-
Nord-Trøndelag	-	-	3	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	8	8	0

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11996>] (Avtalte legeårsverk)●Avtaleform: avtaleform i alt●Funksjon: forebygging; helsestasjons- og skolehelsetjeneste; annet forebyggende helsearbeid; diagnose, behandling, re-/habilitering; helse- og omsorgstjeneste i institusjon; tilbud om døgnopphold i kommunene)

For Trøndelag har det ifølge *Tabell 3-16* ikke vært nedgang av legeårsverk ved noen funksjoner i perioden 2018-2019. Størst økning i årsverk har det vært i funksjonene

administrasjon (11 prosent) og forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste (16 prosent).

3.5.2 Legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgssektoren, etter avtaleform

Tabell 3-17 presenterer legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter avtaleform fra 2015 til 2019. Nasjonalt har den største økningen vært for gruppen *kommunalt ansatte leger* med fem prosent fra 2018-2019. I samme periode kan Trøndelag vise til en økning på 19 prosent innenfor samme gruppe. *Næringsdrivende fastleger* er den gruppen med flest legeårsverk.

Tabell 3-17: Legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, etter avtaleform. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, etter avtaleform. Norge, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag, 2015-2019						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018- 2019
Kommunalt ansatte leger						
Norge	1 037	1 132	1 258	1 343	1 406	5
Sør-Trøndelag	36	37	43	-	-	-
Nord-Trøndelag	35	38	45	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	97	115	19
Næringsdrivende fastleger						
Norge	3 833	3 884	3 983	4 035	4 110	2
Sør-Trøndelag	241	243	249	-	-	-
Nord-Trøndelag	88	89	93	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	345	347	1
Turnuslege						
Norge	453	448	458	462	456	-1
Sør-Trøndelag	24	23	23	-	-	-
Nord-Trøndelag	19	21	19	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	42	40	-5
Næringsdrivende leger utenfor fastlegeordning						
Norge	133	121	125	123	121	-2
Sør-Trøndelag	0	1	2	-	-	-
Nord-Trøndelag	1	1	2	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	1	4	300

Antall. Kilde:SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11996>] (Avtalte legeårsverk • Avtaleform: kommunalt ansatte leger; næringsdrivende leger; turnuslege; næringsdrivende leger utenfor fastlegeordningen)

3.5.3 Fastlegeavtaler, antall pasienter på fastlegeliste med og uten lege

Tabell 3-18 viser antall fastlegeavtaler totalt, antall fastlegelister uten tilknyttet lege samt antall pasienter på fastlegeliste både tilknyttet lege og som mangler tilknyttet lege. Sammenlignet med antall pasienter på fastlegelister tilknyttet lege i 2019 er det

en prosent av Norges befolkning⁴ som ikke står på noen fastlegeliste, det samme gjelder for Trøndelags befolkning⁵.

Tabell 3-18: Fastleger og fastlegelister. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Fastleger og fastlegelister Norge, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag, 2015-2019						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018- 2019
Antall fastlegeavtaler						
Norge	4 602	4 668	4 760	4 814	4 884	1
Sør-Trøndelag	281	280	289	-	-	-
Nord-Trøndelag	127	130	134	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	426	439	3
Antall pasienter på fastlegeliste med lege						
Norge	5 188 787	5 228 744	5 263 176	5 282 333	5 294 725	0
Sør-Trøndelag	323 274	325 462	329 471	-	-	-
Nord-Trøndelag	132 595	134 517	134 162	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	465 408	467 711	0
Fastlegelister uten lege						
Norge	52	78	69	100	126	26
Sør-Trøndelag	1	4	2	-	-	-
Nord-Trøndelag	4	4	6	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	9	15	67
Antall pasienter på fastlegeliste uten lege						
Norge	30 985	45 134	36 218	54 098	75 539	40
Sør-Trøndelag	320	2 689	1 916	-	-	-
Nord-Trøndelag	2 965	2 317	3 032	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	6 982	9 908	42

Antall Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/12005/>] (Statistikkvariabel: Antall fastlegeavtaler; antall pasienter på fastlegeliste med lege; Fastlegelister uten lege; antall pasienter på fastlegeliste uten lege)

Som det fremgår av *Tabell 3-18* er det en stor økning i antall *fastlegelister uten lege*, både på landsbasis og Trøndelag. Tilsvarende er det en økning i *antall pasienter på fastlegeliste uten lege*.

⁴ Norges befolkning antas å være 5 356 800 personer tredje kvartal av 2019
[<https://forskning.no/befolkningshistorie-demografi-ntb/norge-har-passert-535-millioner-innbyggere/1595984>]

⁵ Trøndelags befolkning: 468 702 [<https://no.wikipedia.org/wiki/Tr%C3%B8ndelag>]

3.6 Fysioterapeuter

De kommunale helse- og omsorgstjenestene består av forebyggende virksomhet og av behandling, habilitering og rehabilitering i og utenfor institusjon (Helse- og omsorgsdepartementet 2014).

3.6.1 Fysioterapeutårsverk i den kommunale helse – og omsorgstjenesten

Tabell 3-19 viser at det totale antall årsverk for fysioterapeuter i den kommunale helse- og omsorgstjenesten økte med sju prosent fra 2015-2019, og to prosent fra 2018-2019. Trøndelag hadde en større økning med tre prosent fra 2018-2019.

Tabell 3-19: Fysioterapeutårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Fysioterapeutårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter funksjon. Norge, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag 2015-2017						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Administrasjon						
Norge	75	90	94	83	85	2
Sør-Trøndelag	2	3	4	-	-	-
Nord-Trøndelag	4	3	3	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	8	7	-13
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste						
Norge	202	229	249	259	274	6
Sør-Trøndelag	12	13	1	-	-	-
Nord-Trøndelag	5	3	6	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	24	21	-13
Annet forebyggende helsearbeid						
Norge	155	171	176	-	-	-1
Sør-Trøndelag	10	11	12	-	-	-
Nord-Trøndelag	6	8	8	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	-	-	12
Diagnose, behandling, re-/habilitering						
Norge	3 804	3 842	3 978	4 037	4 084	1
Sør-Trøndelag	213	218	228	-	-	-
Nord-Trøndelag	103	105	109	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	354	370	5
Helse- og omsorgstjenester i institusjon						
Norge	454	474	458	455	467	3
Sør-Trøndelag	24	25	23	-	-	-
Nord-Trøndelag	7	7	10	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	35	37	6
Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene						
Norge	-	-	11	13	14	8
Sør-Trøndelag	-	-	0	-	-	-
Nord-Trøndelag	-	-	1	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	1	1	0
Kommunehelsetjenester knyttet til fysioterapi- og legeårsverk						
Norge	4 690	4 806	4 966	5 039	5 115	2
Sør-Trøndelag	261	270	282	-	-	-
Nord-Trøndelag	124	124	136	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	438	454	4

Antall Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11995>] (Avtalte fysioterapeutårsverk•Avtale form i alt•Funksjon: kommunehelsetjenester knyttet til fysioterapi- og legeårsverk; administrasjon; forebygging,

helsestasjons- og skolehelsetjeneste; annet forebyggende helsearbeid; diagnose, behandling, re-/habilitering; helse- og omsorgstjenester i institusjon; tilbud om øyeblikkelig døgnopphold i kommunene)

Størst har økningen i antall årsverk for Trøndelag vært innenfor funksjonene *annet forebyggende helsearbeid* og *helse- og omsorgstjenester i institusjon* med hhv. 12 prosent og seks prosent. Den største nedgangen i antall årsverk har vært i funksjonene *administrasjon og forebygging*, *helsestasjons- og skolehelsetjeneste* med 13 prosent reduksjon i begge funksjonene. Det er flest antall årsverk i kategorien *diagnose, behandling og re-/habilitering*.

3.6.2 Fysioterapeutårsverk etter avtaleform

Som *Tabell 3-20* viser var den største økningen av fysioterapeutårsverk innen kommunal helse- og omsorgstjeneste på landsbasis fra 2018-2019 i kategorien *turnusfysioterapeut* med seks prosent. Totalt på landsbasis er det flest årsverk i kategorien *tilskudd*, mens det for Trøndelag er flest årsverk innen kategorien *fastlønnet*.

Tabell 3-20: Fysioterapeutårsverk i kommunal helse- og omsorgstjeneste, etter avtaleform. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Fysioterapeutårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, etter avtaleform. Norge, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag, 2015-2019						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Fastlønnet						
Norge	1 829	1 946	2 070	2 153	2 207	3
Sør-Trøndelag	118	125	137	-	-	-
Nord-Trøndelag	53	53	62	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	215	228	6
Tilskudd						
Norge	2 701	2 694	2 730	2 726	2 739	1
Sør-Trøndelag	132	132	132	-	-	-
Nord-Trøndelag	66	67	67	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	203	205	1
Turnusfysioterapeut						
Norge	160	167	167	160	170	6
Sør-Trøndelag	11	13	13	-	-	-
Nord-Trøndelag	5	4	6	-	-	-
Trøndelag	-	-	-	20	20	0

Antall Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/11995>] (Avtalte fysioterapeutårsverk●Avtaleform: fastlønnet; tilskudd; turnusfysioterapeut●Funksjon: kommunehelsetjenester knyttet til fysioterapi- og legeårsverk; administrasjon; forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste; annet forebyggende helsearbeid; diagnose, behandling, re-/habilitering; helse- og omsorgstjenester i institusjon; tilbud om øyeblikkelig døgnopphold i kommunene)

3.7 Årsverk innenfor psykisk helse og rus

På oppdrag fra Helsedirektoratet samler SINTEF årlig inn data om psykisk helse- og rusarbeid i kommunene. Ifølge rapporten *Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2019* (Ose et al. 2019) er det totale antall årsverk for voksne, barn og unge i psykisk helse- og rusarbeid 12 872 i 2019, noe som er en økning på 3,2 prosent fra 2018.

3.7.1 Årsverk psykisk helsevern og rusarbeid i kommunene

Tabell 3-21 viser fordelingen av antall årsverk innen psykisk helsevern og rusarbeid i kommunene fordelt på kategoriene *psykiatriske sykepleiere*, *personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid* og *personer med videreutdanning i rusarbeid*. Både på landsbasis og i Trøndelag er det det flest årsverk innen *personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid*.

Tabell 3-21: Årsverk i psykisk helsevern og rus. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Årsverk i psykisk helsevern og rus. Norge, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag, 2015-2019							
		2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Psykiatriske sykepleiere							
Norge		2 227	2 266	2 358	2 407	2 455	2
Sør-Trøndelag		109	108	114			
Nord-Trøndelag		75	81	73			
Trøndelag					199	193	-3
Personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid							
Norge		4 150	4 260	4 461	4 534	4 573	1
Sør-Trøndelag		271	262	276			
Nord-Trøndelag		124	132	124			
Trøndelag					417	408	-2
Personer med videreutdanning i rusarbeid							
Norge		1 298	1 382	1 465	1 555	1 645	6
Sør-Trøndelag		80	84	96			
Nord-Trøndelag		49	51	60			
Trøndelag					180	202	12

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/12228>] (Statistikkvariabel: Avtalte årsverk av psykiatriske sykepleiere; årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid (helse og sosial); årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid (helse og sosial))

Videre viser Tabell 3-21 at den største økningen i årsverk for Trøndelag var innenfor *personer med videreutdanning i rusarbeid* med en vekst på 12 prosent fra 2018-2019. For *psykiatriske sykepleiere* var det en nedgang i antall årsverk på tre prosent i samme periode.

3.7.2 Psykologer i den kommunale helse- og omsorgstjenesten,

Fra 1. januar 2020 skal kommunene ha knyttet seg til psykolog, og det har vært en prioritert oppgave fra regjeringsnivå om å styrke psykologkompetansen ut i kommunene (Helse- og omsorgsdepartementet 2019).

Tabell 3-22: Psykologer, avtalte årsverk. Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2010, 2015-2019)

Psykologer, avtalte årsverk. Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag							
	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Sør-Trøndelag	35	32	38	36	-	-	
Nord-Trøndelag	-	6	8	7	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	46	52	13

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/07944/>] (Statistikkvariabel: sysselsatte; avtalte årsverk●Fagutdanning: psykolog●Alle aldre●Sektor: kommuneforvaltningen)

Tabell 3-22 og Tabell 3-23 viser antall avtalte årsverk og sysselsatte for psykologer i Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Trøndelag fra 2010-2019. Tabellene viser at det har vært en økning både i antall årsverk og sysselsatte for psykologer i Trøndelag fra 2018-2019 på hhv 13 prosent og 20 prosent.

Tabell 3-23: Psykologer, sysselsatte. Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2010, 2015-2019)

Psykologer, sysselsatte. Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag							
	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Sør-Trøndelag	37	34	39	36	-	-	
Nord-Trøndelag	-	6	8	7	-	-	
Trøndelag	-	-	-	-	46	55	20

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/07944/>] (Statistikkvariabel: sysselsatte●Fagutdanning: psykolog●Alle aldre●Sektor: kommuneforvaltningen)

3.8 Stillingsstørrelser i kommunale helse- og omsorgstjenester

Innen helse- og omsorgssektoren er deltidsstillinger utbredt, og de siste årene har det vært satt fokus på å øke stillingsstørrelsene gjennom ulike satsninger. Det er ønskelig av flere årsaker. I årene som kommer vil det være et stort økende behov for årsverk parallelt med demografiendringene knyttet til en vekst i antall eldre. Økte stillingsstørrelser vil bidra til å minske rekrutteringsbehovet, samt at store stillinger fremmer godt arbeidsmiljø og god ledelse, og det er viktig for at kommunene skal kunne fremstå som en attraktiv arbeidsgiver (KS 2017).

Tabell 3-24: Stillingsstørrelse, Norge (2015-2017)

Stillingsstørrelser i kommunale helse- og omsorgstjenester, Norge						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent, 2018-2019
Hjelpepleier						
0-19 prosent	1 964	2 073	2 048	1 845	1 714	-7
20-39 prosent	2 368	2 193	2 057	1 889	1 788	-5
40-59 prosent	7 703	6 844	6 201	5 706	5 095	-11
60-79 prosent	10 483	9 840	9 214	8 489	7 664	-10
80-99 prosent	7 651	7 526	7 418	7 282	7 042	-3
100 prosent eller mer	10 067	9 791	9 478	9 229	9 088	-2
Total	40 236	38 267	36 416	34 440	32 391	-6
Helsefagarbeider						
0-19 prosent	1 046	1 263	1 348	1 338	1 340	0
20-39 prosent	1 134	1 388	1 605	1 677	1 691	1
40-59 prosent	2 653	3 148	3 482	3 749	3 901	4
60-79 prosent	3 850	4 635	5 421	6 119	6 781	11
80-99 prosent	3 033	3 886	4 736	5 446	6 270	15
100 prosent eller mer	2 789	3 378	4 226	5 082	6 254	23
Total	14 505	17 698	20 818	23 411	26 237	12
Sykepleier						
0-19 prosent	1 986	2 663	2 509	2 238	2 154	-4
20-39 prosent	2 530	1 961	1 932	1 723	1 865	8
40-59 prosent	7 635	7 212	6 927	6 489	6 070	-6
60-79 prosent	13 056	13 076	12 833	12 577	12 174	-3
80-99 prosent	12 488	12 919	13 422	13 814	14 041	2
100 prosent eller mer	42 224	43 814	45 711	47 681	49 593	4
Total	79 919	81 645	83 334	84 522	85 897	2
Vernepleier						
0-19 prosent	174	211	222	188	194	3
20-39 prosent	272	232	234	194	219	13
40-59 prosent	766	787	741	727	735	1
60-79 prosent	1 036	997	991	990	944	-5
80-99 prosent	1 220	1 290	1 244	1 244	1 249	0
100 prosent eller mer	6 593	6 924	7 375	7 868	8 279	5
Total	10 061	10 441	10 807	11 211	11 620	4

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/12544/>] (Lønnstakere•Fagutdanning: hjelpepleier; helsefagarbeider; sykepleier; vernepleier•Næring: helsetjenester inkl. pleie- og omsorgstjenester i institusjon•Arbeidstid: alle variabler)

Tabell 3-24 viser at det på landsbasis er en økning blant *helsefagarbeidere* i alle stillingsstørrelser, også de små stillingene, selv om økningen er størst i kategoriene *80-99 prosent* og *100 prosent eller mer*.

Når det gjelder *sykepleiere* er størst økning i kategorien *20-39 prosent*. Kategorien med flest sykepleiere er *100 prosent eller mer* med 58 prosent. For *helsefagarbeidere* er det mer jevnt fordeling av antall sysselsatte i de ulike stillingskategoriene med 24 prosent for både *100 prosent eller mer* og *80-99 prosent*. Videre følger *60-79 prosent* som den kategorien hvor flest er sysselsatt med 26 prosent av totalen, og *40-59 prosent* med 15 prosent. For *vernepleiere* er hele 71 prosent ansatt i *100 prosent eller mer* (Tabell 3-24)

For både Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag (Tabell 3-25 og Tabell 3-26) i perioden 2015-2017 er det kategorien *60-79 prosent* som har flest sysselsatte blant *hjelpepleiere* og *helsefagarbeidere*. For *sykepleiere* og *vernepleiere* er det kategorien *100 prosent eller mer* som har flest sysselsatte i samme periode.

Tabell 3-25: Stillingsstørrelse, Sør-Trøndelag (2015-2017)

Stillingsstørrelser i kommunale helse- og omsorgstjenester, Sør-Trøndelag				
	2015	2016	2017	Endring i prosent, 2016-2017
Hjelpepleier				
0-19 prosent	97	121	90	-26
20-39 prosent	110	107	119	11
40-59 prosent	431	392	365	-7
60-79 prosent	686	328	598	82
80-99 prosent	435	419	419	0
100 prosent eller mer	541	503	499	-1
Total	2 300	2 170	2 090	-4
Helsefagarbeider				
0-19 prosent	76	99	101	2
20-39 prosent	91	103	113	10
40-59 prosent	133	171	193	13
60-79 prosent	191	239	271	13
80-99 prosent	86	117	177	51
100 prosent eller mer	72	94	135	44
Total	649	823	990	20
Sykepleier				
0-19 prosent	109	134	121	-10
20-39 prosent	131	104	94	-10
40-59 prosent	479	463	450	-3
60-79 prosent	1 106	1 105	1 078	-2
80-99 prosent	894	967	939	-3
100 prosent eller mer	2571	2631	2843	8
Total	5 290	5 404	5 525	2
Vernepleier				
0-19 prosent	18	30	23	-23
20-39 prosent	29	25	19	-24
40-59 prosent	69	72	68	-6
60-79 prosent	108	107	103	-4
80-99 prosent	90	94	92	-2
100 prosent eller mer	421	433	492	14
Total	735	761	797	5

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/12544/>] (Lønnstakere•Fagutdanning: hjelpepleier; helsefagarbeider; sykepleier; vernepleier•Næring: helsetjenester inkl. pleie- og omsorgstjenester i institusjon•Arbeidstid: alle variabler)

Tabell 3-26: Stillingsstørrelse, Nord-Trøndelag (2015-2017)

Stillingsstørrelser i kommunale helse- og omsorgstjenester, Nord-Trøndelag				
	2015	2016	2017	Endring i prosent, 2016-2017
Hjelpepleier				
0-19 prosent	78	86	86	0
20-39 prosent	98	81	71	-12
40-59 prosent	353	310	268	-14
60-79 prosent	420	394	366	-7
80-99 prosent	256	264	260	-2
100 prosent eller mer	184	180	180	0
Total	1 383	1 315	1 231	-6
Helsefagarbeider				
0-19 prosent	35	41	35	-15
20-39 prosent	42	56	55	-2
40-59 prosent	97	117	111	-5
60-79 prosent	80	118	162	37
80-99 prosent	48	69	96	39
100 prosent eller mer	23	31	53	71
Total	325	432	512	19
Sykepleier				
0-19 prosent	49	72	73	1
20-39 prosent	80	45	38	-16
40-59 prosent	391	329	288	-12
60-79 prosent	664	682	628	-8
80-99 prosent	399	398	400	1
100 prosent eller mer	912	981	1105	13
Total	2 495	2 507	2 532	1
Vernepleier				
0-19 prosent	5	6	12	100
20-39 prosent	11	11	6	-45
40-59 prosent	42	47	48	2
60-79 prosent	69	72	67	-7
80-99 prosent	75	78	77	-1
100 prosent eller mer	162	170	190	12
Total	364	384	400	4

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/12544/>] (Lønnstakere●Fagutdanning: hjelpepleier; helsefagarbeider; sykepleier; vernepleier●Næring: helsetjenester inkl. pleie- og omsorgstjenester i institusjon●Arbeidstid: alle variabler)

Tabell 3-27 viser fordeling av stillingsstørrelse blant hjelpepleiere, helsefagarbeidere, sykepleiere og vernepleiere i Trøndelag 2018-2019. For både hjelpepleiere og helsefagarbeidere er det flest sysselsatte i kategorien 60-79 prosent stillingsstørrelse. For helsefagarbeidere er det de to største stillingskategoriene som prosentvis har økt mest fra 2018-2019 med hhv. 24 prosent (80-99 prosent) og 29 prosent (100 prosent eller mer).

Tabell 3-27: Stillingsstørrelse, Trøndelag (2018-2019)

Stillingsstørrelser i kommunale helse- og omsorgstjenester, Trøndelag			
	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Hjelpepleier			
0-19 prosent	180	157	-13
20-39 prosent	188	153	-19
40-59 prosent	588	524	-11
60-79 prosent	868	830	-4
80-99 prosent	664	651	-2
100 prosent eller mer	669	654	-2
Total	3 157	2 969	-6
Helsefagarbeider			
0-19 prosent	118	128	8
20-39 prosent	153	136	-11
40-59 prosent	321	343	7
60-79 prosent	486	530	9
80-99 prosent	333	414	24
100 prosent eller mer	234	303	29
Total	1 645	1 854	13
Sykepleier			
0-19 prosent	178	174	-2
20-39 prosent	119	139	17
40-59 prosent	684	629	-8
60-79 prosent	1661	1551	-7
80-99 prosent	1354	1406	4
100 prosent eller mer	4146	4399	6
Total	8 142	8 298	2
Vernepleier			
0-19 prosent	33	29	-12
20-39 prosent	24	26	8
40-59 prosent	111	111	0
60-79 prosent	155	142	-8
80-99 prosent	183	181	-1
100 prosent eller mer	721	778	8
Total	1 227	1 267	3

Antall. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/12544/>] (Lønnstakere●Fagutdanning: hjelpepleier; helsefagarbeider; sykepleier; vernepleier●Næring: helsetjenester inkl. pleie- og omsorgstjenester i institusjon●Arbeidstid: alle variabler)

For sykepleiere og vernepleiere er det flest sysselsatte i kategorien *100 prosent eller mer*. Vernepleiere har prosentvis størst andel sysselsatte i denne kategorien med 61 prosent av sysselsatte i 2019 sammenlignet med sykepleiere hvor prosentandelen var på 53 prosent. Størst vekst i perioden 2018-2019 for sykepleiere var kategorien *20-39 prosent* med en vekst på 17 prosent.

3.9 Sykefravær

Høyt sykefravær er en vesentlig del av utfordringsbildet innenfor den kommunale pleie, - helse- og omsorgssektoren. Yrkesgruppene med høyest fravær er pleiemedarbeidere, barnehage- og skoleassistenter (Bruer-Skarsbø 2018). I 2019 var det samlede sykefraværet i pleie- og omsorgssektoren på 11,4 prosent (Helsedirektoratet 2020). Kvinner har generelt høyere sykefravær enn menn, så kjønns sammensetningen i sektoren påvirker sykefraværet (ibid). Helseplager og sykefravær øker med alder, og særlig kategorien helsefagarbeidere består i stor grad av godt voksne kvinner (ibid). Nedbemanning, vakanser og høy turnover, samt omfang av kvelds- og nattarbeid kan også øke sannsynligheten for sykefravær (ibid).

Tabell 3-28: Sykefravær i den kommunale helse- og omsorgssektoren, Sør- og Nord-Trøndelag (2010, 2012, 2016-2019)

Sykefravær i den kommunale helse- og omsorgssektoren, fordelt på yrke												
	Sykefravær (prosent)						Antall årsverk (antall)					
	2010	2012	2016	2017	2018	2019	2010	2012	2016	2017	2018	2019
Sykepleiere												
Sør-Trøndelag	7	7	7	7	-	-	4 262	4 499	3 560	3 616	-	-
Nord-Trøndelag	7	7	7	7	-	-	1 988	2 099	1 530	1 561	-	-
Trøndelag	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	5 249	5 384
Hjelpepleier, omsorgsfagarbeider, helsefagarbeider												
Sør-Trøndelag	10	10	10	10	-	-	3 388	3 374	3 140	3 188	-	-
Nord-Trøndelag	9	10	10	10	-	-	1 651	1 654	1 520	1 529	-	-
Trøndelag	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	5 249	5 384
Lege												
Sør-Trøndelag	3	3	2	3	-	-	587	607	634	617	-	-
Nord-Trøndelag	5	4	2	3	-	-	231	212	267	276	-	-
Trøndelag	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	916	981

Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

Sykefraværet i den kommunale helse- og omsorgssektoren har som Tabell 3-28 viser holdt seg relativt stabilt for sykepleiere og hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og helsefagarbeidere siden 2010. Høyest sykefravær har hjelpepleiere, omsorgsfagarbeidere og helsefagarbeidere. For leger har det vært en nedgang i sykefravær.

Tabell 3-29: Sykefravær i kommunal helse- og omsorgssektor, etter funksjon, Sør-Trøndelag (2016-2017)

Sykefravær i kommunal helse- og omsorgstjeneste, etter funksjon, Sør-Trøndelag				
	Sykefravær (prosent)		Antall årsverk (antall)	
	2016	2017	2016	2017
Diagnose, behandling, re-/habilitering				
Sykepleiere	5	7	94	96
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	4	11	32	30
Lege	1	2,	147	150
Legespesialist	2	2	165	186
Fysioterapeut	4	5	314	340
Sykepleier med videreutdanning	2	2	36	38
Vernepleier	-	4	5	6
Helse- og omsorgstjenester i institusjon				
Sykepleiere	9	10	729	753
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	11	10	1 240	1 232
Lege	0	3	11	11
Legespesialist	2	0	8	7
Fysioterapeut	9	9	29	30
Sykepleier med videreutdanning	8	7	168	171
Vernepleier	8	8	155	161
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende				
Sykepleiere	8	9	493	520
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	11	11	1 316	1 405
Lege	-	-	-	-
Legespesialist	-	-	-	-
Fysioterapeut	-	-	-	-
Sykepleier med videreutdanning	9	8	99	111
Vernepleier	8	8	402	427

Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

Tabell 3-29, Tabell 3-30 og

Tabell 3-31 presenterer sykefraværet i kommunal sektor etter funksjon innenfor arbeidsområdene *diagnose, behandling, re-/habilitering* og for de som arbeider i *institusjon og hjemmebaserte tjenester*.

Sykefraværet er høyest innen institusjon eller hjemmebaserte tjenester. Funksjonsgruppen med høyest sykefravær er *helsefagarbeidere, hjelpepleiere og omsorgsarbeidere* etterfulgt av *sykepleiere og vernepleiere*.

Tabell 3-30: Sykefravær i kommunal helse- og omsorgssektor, etter funksjon, Nord-Trøndelag (2016-2017)

Sykefravær i kommunal helse- og omsorgstjeneste, etter funksjon, Nord-Trøndelag				
	Sykefravær (prosent)		Antall årsverk (antall)	
	2016	2017	2016	2017
Diagnose, behandling, re-/habilitering				
Sykepleiere	7	3	53	49
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	7	3	13	11
Lege	2	7	74	84
Legespesialist	1	3	66	70
Fysioterapeut	4	3	139	141
Sykepleier med videreutdanning	7	7	14	13
Vernepleier			-	-
Helse- og omsorgstjenester i institusjon				
Sykepleiere	7	10	390	423
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	10	9	537	534
Lege	-	1	4	3
Legespesialist	13	-	3	-
Fysioterapeut	8	7	8	10
Sykepleier med videreutdanning	7	7	121	118
Vernepleier	7	7	57	71
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende				
Sykepleiere	8	8	385	380
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	11	10	809	827
Lege	-	-	-	-
Legespesialist	-	-	-	-
Fysioterapeut	-	-	-	-
Sykepleier med videreutdanning	7	8	108	116
Vernepleier	11	9	213	210

Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

Tabell 3-31: Sykefravær i kommunal helse- og omsorgstjeneste, etter funksjon, Trøndelag (2018-2019)

Sykefravær i kommunal helse- og omsorgssektor, etter funksjon, Trøndelag				
	Sykefravær (prosent)		Antall årsverk (antall)	
	2018	2019	2018	2019
Diagnose, behandling, re-/habilitering				
Sykepleiere	4	5	148	140
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	8	7	48	32
Lege	5	6	219	245
Legespesialist	4	3	272	284
Fysioterapeut	4	5	521	539
Sykepleier med videreutdanning	5	3	42	48
Vernepleier	1	4	10	10
Helse- og omsorgstjenester i institusjon				
Sykepleiere	9	10	1 143	1 166
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	10	11	1 719	1 775
Lege	2	2	18	21
Legespesialist	6	3	10	10
Fysioterapeut	6	5	41	46
Sykepleier med videreutdanning	8	7	293	290
Vernepleier	9	11	233	247
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende				
Sykepleiere	9	9	947	971
Helsefagarbeider, hjelpepleier, omsorgsfagarbeider	10	10	2 354	2 397
Lege	-	-	-	-
Legespesialist	-	-	-	-
Fysioterapeut	-	-	-	-
Sykepleier med videreutdanning	9	6	247	238
Vernepleier	8	10	673	670

Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

3.10 Rekruttering av menn

Tabell 3-32, Tabell 3-33 og Tabell 3-34 viser andel av menn innenfor et utvalg yrkesgrupper/kategorier. Som det fremgår i tabellene, er det store variasjoner i andel menn i de ulike kategoriene. Menn er høyest representert i kategoriene *pleieassistent*, *hjemmehjelp*, *brukerrettet tjeneste* og *hjelpepleier*, *omsorgsarbeider* og *helsefagarbeider*.

Tabell 3-32: Menn, sysselsatt i helse- og omsorgstjenester, Sør-Trøndelag (2016-2017)

Menn, sysselsatt i helse- og omsorgstjenester. Sør-Trøndelag		
	2016	2017
Administrativt personell	84	16
Annen helseutdanning på vgs. nivå	9	8
Ergoterapeut	30	35
Hjelpepleier, omsorgsarbeider og helsefagarbeider	306	340
Pleieassistent, hjemmehjelp, brukerrettet tjeneste	668	760
Servicefunksjoner	77	73
Sosionom og barnevernspedagog	26	24
Sykepleier med videreutdanning	27	37
Sykepleier uten videreutdanning	132	124
Uspesifisert, annet	79	75
Vernepleier, miljøterapeuter, pedagoger og psykisk miljøarbeider	143	145
Total	1 581	1 637

Antall. Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

I 2017 var 46 prosent av menn sysselsatt innenfor kategorien pleieassistent, hjemmehjelp, brukerrettet tjeneste og 21 prosent som hjelpepleier, omsorgsarbeider eller helsefagarbeider i Sør-Trøndelag. (Tabell 3-32)

For Nord-Trøndelag var 53 prosent menn sysselsatt innenfor *pleieassistent*, *hjemmehjelp*, *brukerrettet tjeneste* i 2017 og 15 prosent som *hjelpepleier*, *omsorgsarbeider* eller *helsefagarbeider*. (Tabell 3-33)

Tabell 3-33: Menn, sysselsatt i helse- og omsorgstjenester, Nord-Trøndelag (2016-2017)

Menn, sysselsatt i helse- og omsorgstjenester. Nord-Trøndelag		
	2016	2017
Administrativt personell	10	6
Annen helseutdanning på vgs. nivå	13	14
Ergoterapeut	3	4
Hjelpepleier, omsorgsarbeider og helsefagarbeider	100	117
Pleieassistent, hjemmehjelp, brukerrettet tjeneste	409	430
Servicefunksjoner	28	25
Sosionom og barnevernspedagog	5	5
Sykepleier med videreutdanning	17	17
Sykepleier uten videreutdanning	74	71
Uspesifisert, annet	51	49
Vernepleier, miljøterapeuter, pedagoger og psykisk miljøarbeider	68	69
Total	778	807

Antall. Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

For Trøndelag var 48 prosent av menn sysselsatt som *pleieassistent, hjemmehjelp eller i brukerrettet tjeneste* i 2018, og 19 prosent som *hjelpepleier, omsorgsarbeider eller helsefagarbeider*. Av *administrativt personell* utgjør sysselsatte menn en prosent. (Tabell 3-34)

Tabell 3-34: Menn, sysselsatt i helse- og omsorgstjenester, Trøndelag (2018)

Menn sysselsatt i helse- og omsorgstjenester. Trøndelag	
	2018
Administrativt personell	26
Annen helseutdanning på vgs. nivå	26
Ergoterapeut	34
Hjelpepleier, omsorgsarbeider og helsefagarbeider	498
Pleieassistent, hjemmehjelp, brukerrettet tjeneste	1 253
Servicefunksjoner	105
Sosionom og barnevernspedagog	28
Sykepleier med videreutdanning	56
Sykepleier uten videreutdanning	196
Uspesifisert, annet	126
Vernepleier, miljøterapeuter, pedagoger og psykisk miljøarbeider	252
Total	2 600

Antall. Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

3.11 Sysselsatte over 55 år

For å redusere mangel på helsepersonell og den stadig økte etterspørselen er det viktig å legge til rette slik at helsepersonell kan stå lengst mulig i arbeid før de pensjonerer seg (Helsedirektoratet 2018). På landsbasis utgjorde i 2019 sysselsatte over 55 år 24 prosent av alle ansatte med helse- og sosialfaglig utdanning innen helse- og sosialtjenester, for Trøndelag var tallet 23 prosent (*Tabell 3-35*). Av de sysselsatte over 55 år for Trøndelag fordeler utdanningsnivået seg som følger for 2019; *ungdomsskole og videregående nivå* med 41 prosent, *høgskolenivå* med 47 prosent, og *universitetsnivå* med 12 prosent.

Tabell 3-35: Sysselsatte over 55 år med helse- og sosialfaglig utdanning i helse- og sosialtjenester. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Sysselsatte i helse- og sosialnæringer, 55 år eller eldre						
	2015	2016	2017	2018	2019	Endring 2018- 2019
Norge						
Ungdomsskole og videregående skolenivå	27 971	28 279	28 527	28 622	28 677	0
Høgskolenivå	27 944	28 761	29 497	29 875	30 566	2
Universitetsnivå	8 508	8 730	8 983	9 161	9 287	1
TOTAL	64 423 (256 741)	65 770 (262 506)	67 007 (268 434)	67 658 (274 447)	68 530 (280 185)	1
Sør-Trøndelag						
Ungdomsskole og videregående skolenivå	1 491	1 506	1 529	-	-	-
Høgskolenivå	1 669	1 700	1 759	-	-	-
Universitetsnivå	490	503	532	-	-	-
TOTAL	3 650 (16 359)	3 709 (16 600)	3 820 (17 020)	-	-	-
Nord-Trøndelag						
Ungdomsskole og videregående skolenivå	907	923	911	-	-	-
Høgskolenivå	808	834	867	-	-	-
Universitetsnivå	159	164	171	-	-	-
TOTAL	1 874 (7 461)	1 921 (7 547)	1 949 (7 672)	-	-	-
Trøndelag						
Ungdomsskole og videregående skolenivå	-	-	-	2 448	2 459	0
Høgskolenivå	-	-	-	2 692	2 814	5
Universitetsnivå	-	-	-	722	747	3
TOTAL	-	-	-	5 862 (25 181)	6 020 (25 843)	3

Antall. Tall i parentes er sysselsatte i alle aldre med helse- og sosialfaglig utdanning i helse- og sosialtjenester. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/07940/>] (Sysselsatte•Utdanningsnivå: Helse- og sosialfaglig utdanning•Alder: 55 år eller eldre•Næring: Helsetjenester inkl. pleie og omsorgstjenester i institusjon)

Tabell 3-35 viser at det er en økning i antall sysselsatte over 55 år i alle kategorier, med unntak av laveste skolenivå. Flest sysselsatte over 55 år befinner seg i kategorien *høgskolenivå*.

Tabell 3-36 viser at det er flest sysselsatte over 55 år i kategorien *hjelpepleier, omsorgsarbeider, helsefagarbeider*, til tross for at ifølge *Tabell 3-35* er de fleste sysselsatte utdannet på høgskolenivå. Det indikerer at det er mange deltidsstillinger

innen kategorien *hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og helsefagarbeidere* også for sysselsatte over 55 år.

Tabell 3-36: Sysselsatte over 55 år i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2016-2018)

Sysselsatte over 55 år i den kommunale helse- og omsorgstjenesten			
	2016	2017	2018
Hjelpepleier, omsorgsarbeider, helsefagarbeider			
Sør-Trøndelag	1 232	1 256	-
Nord-Trøndelag	807	802	-
Trøndelag	-	-	2 092
Pleieassistent, hjemmehjelp, brukerrettet tjeneste uten vgs og annen utdanning på vgs. nivå			
Sør-Trøndelag	496	482	-
Nord-Trøndelag	359	356	-
Trøndelag	-	-	905
Sykepleiere			
Sør-Trøndelag	447	457	-
Nord-Trøndelag	347	371	-
Trøndelag	-	-	868

Antall. Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

3.12 Personell med innvandrerbakgrunn

Ifølge SSB var 439 000 innvandrere sysselsatt siste kvartal i 2019, noe som utgjør 67 prosent av alle bosatte innvandrere i aldersgruppen 20-66 år (Olsen 2020). Det er store variasjoner i sysselsettingsnivået innvandrergruppene imellom, og sysselsetting er høyest blant innvandrere fra Norden og EØS-land (ibid). Blant innvandrere har menn en sysselsettingsandel på 71 prosent, mens kvinnene ligger på 63 prosent (ibid). *Tabell 3-37 og Tabell 3-38* viser sysselsetting blant innvandrere. SSB definerer *innvandrere* og *ikke-bosatte* på følgende måte:

- *Innvandrere* er personer født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre (SSB)
- *Ikke-bosatte* er definert som personer registrert i folkeregistret med planlagt opphold i Norge på under seks måneder (SSB).

Landbakgrunn er eget, eventuelt mor og/eller fars utenlandske fødeland. I tilfeller der foreldre har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

3.12.1 Sysselsetting blant innvandrere

Tabell 3-37 representerer sysselsetting blant innvandrere innen *helsereelaterte yrker* og *pleie- og omsorgsarbeidere*, inndelt etter to kategorier landbakgrunn^{6,7}. Tabellen viser at det er økning i antall sysselsatte fra landbakgrunn 2, og størst økning er det blant pleie- og omsorgsarbeidere.

Tabell 3-37: Sysselsetting blant innvandrere og ikke-bosatte, helsereelaterte yrker og pleie- og omsorgsarbeidere, Trøndelag (2017-2019)

Sysselsetting blant innvandrere, lønnstakere. Trøndelag				
	2017	2018	2019	Endring i prosent 2018-2019
Helsereelaterte yrker				
Landbakgrunn 1	115	104	104	0
Landbakgrunn 2	138	133	140	5
TOTAL	253	237	244	3
Pleie- og omsorgsarbeidere				
Landbakgrunn 1	662	689	697	1
Landbakgrunn 2	1 727	1 875	2 046	9
TOTAL	2 389	2 564	2 743	7

Antall. Landbakgrunn 1⁶ og Landbakgrunn 2⁷. Kilde: SSB [<https://www.ssb.no/statbank/table/12555/>] (Lønnstakere etter arbeidssted●Yrke: Helsereelaterte yrker; Pleie- og omsorgsarbeidere●Landbakgrunn: gruppe 1; gruppe 2)

Tabell 3-38 presenterer antall sysselsatte innvandrere og ikke-bosatte i pleie- og omsorgstjenesten i utvalgte yrkesgrupper. Tabellen viser at det er flest innvandrere og ikke-bosatte sysselsatt i kategorien *pleieassistent, hjemmehjelp, brukerrettet tjenester*

⁶ Landbakgrunn 1: EU/EFTA, Nord-Amerika, Australia og New Zealand

⁷ Landbakgrunn 2: Aisa, Tyrkia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EFTA, Oseania utenom Australia og New Zealand

med 917 stykker i Trøndelag i 2018. Videre følger *hjelpepleier, omsorgsarbeider, helsefagarbeider* med 573 stykker. Færrest sysselsatte er det i kategorien *administrativt personell*.

Tabell 3-38: Sysselsatte i pleie- og omsorgstjenesten, innvandrerbefolkning og ikke-bosatte. Utvalgte yrkesgrupper, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2016-2018)

Sysselsatte i pleie- og omsorgstjenesten etter funksjon, innvandrerbefolkning og ikke bosatte			
	2016	2017	2018
Administrativt personell			
Sør-Trøndelag	28	-	-
Nord-Trøndelag	3	4	-
Trøndelag	-	-	5
Annen helseutdanning på vgs. nivå			
Sør-Trøndelag	3	4	-
Nord-Trøndelag	-	-	-
Trøndelag	-	-	3
Ergoterapeut			
Sør-Trøndelag	-	3	-
Nord-Trøndelag	-	-	-
Trøndelag	-	-	4
Hjelpepleier, omsorgsarbeider, helsefagarbeider			
Sør-Trøndelag	333	362	-
Nord-Trøndelag	145	171	-
Trøndelag	-	-	573
Pleieassistent, hjemmehjelp, brukerrettet tjenester			
Sør-Trøndelag	494	529	-
Nord-Trøndelag	231	259	-
Trøndelag	-	-	917
Servicefunksjoner			
Sør-Trøndelag	38	33	-
Nord-Trøndelag	12	12	-
Trøndelag	-	-	42
Sykepleier med videreutdanning			
Sør-Trøndelag	9	13	-
Nord-Trøndelag	6	5	-
Trøndelag	-	-	16
Sykepleier uten videreutdanning			
Sør-Trøndelag	145	159	--
Nord-Trøndelag	48	57	-
Trøndelag	-	-	217
Vernepleiere og miljøterapeuter			
Sør-Trøndelag	23	23	-
Nord-Trøndelag	4	5	-
Trøndelag	-	-	38

Antall. Kilde: <https://www.ressursportal.no/>

3.13 Tilgang på nyutdannet helsepersonell

Helsepersonell utdannes i videregående opplæring, fagskoler og i høyere utdanning. Her er det tatt utgangspunkt i videregående opplæring knyttet til helse- og oppvekstfag – og helsearbeiderfag. Helsefagarbeider har etter omlegging av systemet for videregående opplæring høsten 2006 erstattet hjelpepleier- og omsorgsarbeiderutdanningene (Helsedirektoratet 2014). En kombinasjon av lav tilstrømning og sterk aldersrelatert avgang innenfor yrkesgruppene hjelpepleier og omsorgsarbeider, vil redusere det fremtidige tilbudet i antall årsverk fra denne yrkesgruppen betydelig (ibid). Helsefagarbeiderutdanningen er preget av frafall, særlig i overgangen mellom Vg2 og Vg3. Her er det mange som velger bort læretid i bedrift og i stedet velger påbygg til generell studiekompetanse (ibid).

3.13.1 Søkere til utdanning på videregående skolenivå

Tabell 3-39 viser utviklingen i søkerantall til helse- og oppvekstfag generelt, samt helse- og oppvekstfag og videre til helsearbeiderfag fra 2012-2020. *Generelt helse- og oppvekstfag* representerer tall for både VG1, VG2 og VG3 innenfor yrkesfaglig retning *helse- og omsorgsfag* og programområdene som ligger herunder (f.eks. aktivitør, ambulanse, fotterapi, portør og helsesekretær).

Tabell 3-39: Søkere til Helse og oppvekstfag/helsearbeiderfaget. Norge, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2012, 2017-2020)

Søkere til utdanning på videregående skolenivå, 2012, 2017-2020							
	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Norge							
Generelt helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	20 771	21 168	23 160	23 918	25 196	25 679	25 839
Helse og oppvekstfag Vg1	8 325	8 813	9 958	10 319	10 931	10 664	10 684
Helsearbeiderfag Vg2	2 997	3 216	3 535	3 701	3 841	4 004	3 855
Helsearbeiderfag Vg3	1 599	1 767	1 931	2 076	2 254	2 443	2 484
Sør-Trøndelag							
Generelt helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	1 251	1 189	1 281	1 276	-	-	-
Helse og oppvekstfag Vg1	463	473	523	554	-	-	-
Helsearbeiderfag Vg2	179	171	201	195	-	-	-
Helsearbeiderfag Vg3	104	94	102	106	-	-	-
Nord-Trøndelag							
Generelt helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	864	847	974	919	-	-	-
Helse og oppvekstfag Vg1	334	341	408	353	-	-	-
Helsearbeiderfag Vg2	132	114	142	153	-	-	-
Helse og oppvekstfag Vg3	60	73	93	92	-	-	-
Trøndelag							
Generelt helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	-	-	-	-	2 341	2 324	2 420
Helse og oppvekstfag Vg1	-	-	-	-	977	947	984
Helsearbeiderfag Vg2	-	-	-	-	319	332	356
Helsearbeiderfag Vg3	-	-	-	-	265	241	243

Antall. Kilde: Utdanningsdirektoratet [<https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/>] [<https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/sokere-vgs/sokere-utdanningsprogram/>]

På landsbasis har det vært en jevn økning i søkertall til helse- og oppvekstfag, med 24 prosent økning fra 2010-2020. For søkere til *helsearbeiderfag VG3* har det vært en relativt stor vekst med en økning på 55 prosent i samme periode (*Tabell 3-39*).

I perioden 2012-2017 hadde Sør-Trøndelag en liten økning i antall søkere til *helsearbeiderfag VG3* (2 prosent), mens Nord-Trøndelag hadde en vekst på 53 prosent i samme periode (*Tabell 3-39*).

Trøndelag har en svak økning i antall søkere generelt innenfor *helse- og oppvekstfag*, og en nedgang i antall søkere til *helsearbeiderfag VG3* fra 2018-2020 (*Tabell 3-39*).

3.13.2 Søkere fordelt på kjønn

Dette avsnittet omhandler antall og prosentandel søkere til helse- og oppvekstfag (Vg1) og helsearbeiderfaget ved Vg2 og Vg3, fordelt på kjønn.

Det norske arbeidsmarkedet preges av å være kjønnsdelt, og en viktig årsak til det er at relativt få menn jobber i største yrkesgruppene, som for eksempel sykepleier eller helsefagarbeider (Kvale 2019). Dette skyldes i stor grad ungdommers kjønnsstradisjonelle utdanningsvalg. Til tross for en betydelig økning av andel gutter i såkalte jentedominerte yrkesfagutdanningene de siste årene er fortsatt andelen gutter i underkant av 20 prosent (ibid).

Tabell 3-40: Søkere Helse- og oppvekstfag, fordelt på kjønn, Norge (2012-2020)

Søkere til utdanning Helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag fordelt på kjønn. Norge 2012-2020							
	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Norge, kvinner							
Generelt Helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	17817	18081	19390	19676	20300	20675	20966
Helse og oppvekstfag Vg1	6 942	7 434	8 041	8 216	8 550	8 451	8 705
Helsearbeiderfag Vg2	2 699	2 865	3 157	3 219	3 201	3 338	3 248
Helsearbeiderfag Vg3	1 455	1 525	1 683	1 789	1 893	1 941	1 955
Norge, menn							
Generelt Helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	2 954	3 087	3 770	4 242	4 896	5 004	4 873
Helse og oppvekstfag Vg1	1 383	1 379	1 917	2 103	2 381	2 213	1 979
Helsearbeiderfag Vg2	298	351	378	482	640	666	607
Helsearbeiderfag Vg3	144	242	248	287	361	502	529

Antall. Kilde: Utdanningsdirektoratet (<https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/sokere-vgs/sokere-utdanningsprogram/>)

Tabell 3-40 viser fordelingen av antall søkere til helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag i Norge for perioden 2012-2020. Til Helsearbeiderfag VG3, år 2020, er 27 prosent søkere menn. Det er en betraktelig økning fra år 2012 når andelen menn var 10 prosent.

Tabell 3-41: Søkere Helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag fordelt på kjønn, Sør- og Nord Trøndelag (2012-2017)

Søkere til utdanning Helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag fordelt på kjønn. Sør- og Nord Trøndelag				
	2012	2015	2016	2017
Sør-Trøndelag, kvinner				
Generelt Helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	1 080	1 009	1 063	1 019
Helsearbeiderfag Vg2	149	144	176	154
Helsearbeiderfag Vg3	96	84	81	92
Sør-Trøndelag, menn				
Generelt Helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	171	180	218	257
Helse og oppvekstfag Vg1	67	74	108	124
Helsearbeiderfag Vg2	30	27	25	41
Helsearbeiderfag Vg3	8	10	21	14
Nord-Trøndelag, kvinner				
Generelt Helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	744	698	791	752
Helse og oppvekstfag Vg1	277	271	325	286
Helsearbeiderfag Vg2	120	102	127	128
Helsearbeiderfag Vg3	54	65	82	78
Nord-Trøndelag, menn				
Generelt Helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	120	149	183	167
Helse og oppvekstfag Vg1	57	70	83	67
Helsearbeiderfag Vg2	12	12	15	25
Helsearbeiderfag Vg3	6	8	11	14

Antall. Kilde: Utdanningsdirektoratet. Antall.

Tabell 3-41 og Tabell 3-42 viser antall søkere for Sør- og Nord Trøndelag og Trøndelag i perioden 2012-2020. Tabell 3-41 for Sør- og Nord-Trøndelag (2012-2017) viser en økning antall søkere blant menn, mens i Tabell 3-42 for Trøndelag (2018-2020) er det en nedgang i antall mannlige søkere.

Tabell 3-42: Søkere til Helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag, fordelt på kjønn, Trøndelag (2018-2020)

Søkere til Helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag, fordelt på kjønn. Trøndelag, 2015-2020			
	2018	2019	2020
Trøndelag, kvinner			
Generelt Helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	1 874	1 871	1 971
Helse og oppvekstfag Vg1	770	755	805
Helsearbeiderfag Vg2	267	273	303
Helsearbeiderfag Vg3	202	182	187
Trøndelag, menn			
Generelt Helse- og oppvekstfag, VG1, VG2, VG3	467	453	449
Helse og oppvekstfag Vg1	207	192	179
Helsearbeiderfag Vg2	52	59	59
Helsearbeiderfag Vg3	63	59	56

Antall. Kilde: Utdanningsdirektoratet. Antall.

Tilbud i helse- og oppvekstfag Vg1 og helsearbeiderfaget Vg2 og Vg3, 2015-2020

Tabell 3-43 viser en fordeling av førsteønskene til søkere til offentlige videregående skoler, og hvilke tilbud disse har fått etter førsteinntaket. Tallene gjelder kun søkere til skoleplass.

Tabell 3-43: Tilbud i helse- og oppvekstfag og helsearbeiderfag, fordeling av førsteønsker fra søkere, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2020)

Tilbud i helse- og oppvekstfag Vg1 og helsearbeiderfaget Vg2 og Vg3, 2015-2020							
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sør-Trøndelag							
	Helse og oppvekstfag Vg1	465	470	503	-	-	-
	Helsearbeiderfag Vg2	143	180	179	-	-	-
	Helsearbeiderfag Vg3	38	48	36	-	-	-
Nord-Trøndelag							
	Helse og oppvekstfag Vg1	304	366	335	-	-	-
	Helsearbeiderfag Vg2	107	135	143	-	-	-
	Helsearbeiderfag Vg3	24	24	16	-	-	-
Trøndelag							
	Helse og oppvekstfag Vg1	-	-	-	866	855	908
	Helsearbeiderfag Vg2	-	-	-	286	296	329
	Helsearbeiderfag Vg3	-	-	-	59	78	82

Antall. Kilde [https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/forsteinntak/sortert-etter-utdanningsprogram/]

Tabell 3-44 viser oversikt over hvor stor andel søkere som har fått lærekontrakt. Gjelder lærekontrakter som er startet og godkjent. Det vil si at statistikken kun viser kontrakter som er godkjent av fylkeskommunene, og ikke hvor mange som er formidlet til læreplass.

Tabell 3-44: Søkere som har fått godkjent lærekontrakt, Sør- og Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2019)

Antall kontrakter, opplæring i bedrift. Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Trøndelag (2015-2020)						
		2015	2016	2017	2018	2019
Sør-Trøndelag						
	Helsearbeiderfag Vg3	144	154	-	-	-
Nord-Trøndelag						
	Helsearbeiderfag Vg3	69	78	-	-	-
Trøndelag						
	Helsearbeiderfag Vg3	-	-	245	269	275

Antall. Kilde [https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-fag-og-yrkesopplaring/sokere-og-larekontrakt/sokere-sortert-etter-utdanningsprogram/]

LITTERATURLISTE

- Bruer-Skarsbø, Ø. (2018) *Høyest sykefravær i kvinnedominerte yrker*
[<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/hoyest-sykefravaer-i-kvinnedominerte-yrker>]
- Helsedirektoratet (2014) *Personell- og kompetansesituasjonen i helse- og omsorgstjenestene*. Rapport.
[<https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/nasjonalt-personellbilde-personell-og-kompetansesituasjonen-i-helse-og-omsorgstjenestene>]
- Helsedirektoratet (2018) *Kompetanseløft 2020. Personell og kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester. Utviklingstrekk og status 2018. Årsrapport 2018*.
[<https://www.ressursportal.no/rapport-fra-kompetanseloft-2020-arsrapport-2018>]
- Helsedirektoratet (2020) *Sykefravær i de kommunale helse- og omsorgstjenestene*
[<https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester/sykefrav%C3%A6r-i-de-kommunale-helse-og-omsorgstjenestene>]
- Helsedirektoratet ^a *Beregning av delmål og samlemål* [online]
<https://www.Helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/om-funksjonsvurdering-og-skarinndeling/beregning-av-delmål-og-samlemål> (30.06.20)
- Helse- og omsorgsdepartementet (2013) *Omsorgstjenesten*
[<https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/helse—og-omsorgstjenester-i-kommunene/omsorgstjenesten/id426407/>] (14.08.2020)
- Helse- og omsorgsdepartementet (2014) *Offentlig fysioterapitjeneste*
[<https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/helse—og-omsorgstjenester-i-kommunene/offentlig-fysioterapitjeneste/id444281/>]
(18.08.2020)
- Helse- og omsorgsdepartementet (2019) *Kraftig auke i antal psykologer i kommunane*
[<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/kraftig-okning-i-antall-psykologer-i-kommunene/id2630462/>] (19.08.2020)
- Helsenorge [<https://helsenorge.no/hjelpetilbud-i-kommunen/helsestasjon-og-skolehelsetjenesten>] (18.08.2020)
- KS (2017) *Stillingsstørrelsene i kommunal sektor øker gradvis. Det viser tall fra PAI-registrert*. Artikkel [<https://www.ks.no/fagomrader/statistikk-og-analyse/statistikk-om-heltid—deltid/stillingsstorrelsene-oket/>] (19.08.2020)

Kvale, H. (2019) *Hvorfor velger vi så ofte kjønnsdelte utdanninger og yrker?*
[<https://forskning.no/arbeid-institutt-for-samfunnsforskning-kjonn-og-samfunn/hvorfor-velger-vi-sa-ofte-kjonnsdelte-utdanninger-og-yrker/1319227>]

Mehus, K. H. (2018) *Utvikling i bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester. Analyse i Samdata kommune*. Helsedirektoratet. [online]
<https://www.Helsedirektoratet.no/>

Mørk, E., Beyrer, S., Valdes Haugstveid, F., Sundby, B., Karlsen, H.T. (2018) *Kommunale helse- og omsorgstjenester 2017. Statistikk om tjenester og tjenestemottakere*. SSB rapport 2018/26 [https://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/_attachment/358290?ts=165a44eac40]

Olsen, B. (2020) *Noe økning i sysselsettingen blant innvandrere*.
[<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/noe-okning-i-sysselsettingen-blant-innvandrere>]

Ose, S.O., Kaspersen, S.L., Hilland, G.H., Kalseth, J., Ådnanes, M., (2019) *Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2019: Årsverk, kompetanse og innhold i tjenestene*
[<https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/kommunalt-psykisk-helse-og-rusarbeid-i-2019>]

SSB: *Sysselsetting blant innvandrere registerbasert, 2018, 4.kvartal* [online]
<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/innvregsys/aar/2019-03-05?fane=om>
(20.08.2020)